

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

**31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ
DENETÇİ RAPORU**

**Building a better
working world**

Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.
Maslak Mahallesi, Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak İş Merkezi No: 27 D: 57
34485 Sarıyer - İstanbul / Türkiye
Boğaziçi Kurumlar - 435 030 3260

Tel: +90 212 315 3000
Fax: +90 212 230 8291
ey.com
Ticaret Sicil No: 479920
Mersis No: 0-4350-3032-6000017

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. Banka Meclisi'ne

Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2022 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar tablosu, diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiştir. bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Meslek Mensupları Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan meslek mensupları için etik kurallara ("Etik Kurallar") uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar uyarınca etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Diğer Husus

3.a. no'lu finansal tablolara ilişkin notta belirtildiği üzere, ilişikteki finansal tablolarda sunulan ABD Doları ("USD") tutarlar, Türk Lirası tutarları üzerinden, finansal durum tablosu için 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerindeki Banka tarafından açıklanan resmi USD alış kurları, kâr veya zarar tablosu için ise Banka tarafından açıklanan 2022 ve 2021 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan ortalama kurlar kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

**Building a better
working world**

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların UFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Genel Kurul'un Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

**Building a better
working world**

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Tolga Özdemir, SMMM
Sorumlu Denetçi

22 Mart 2023
İstanbul, Türkiye

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1
KÂR VEYA ZARAR TABLOSU.....	2
DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU.....	3
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR.....	6-56
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI.....	6-12
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ.....	12-24
NOT 4 FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ.....	24-42
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR	42
NOT 6 BANKALARDAN ALACAKLAR	42
NOT 7 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	43
NOT 8 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR	43-44
NOT 9 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSUNA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	44
NOT 10 ALTIN REZERVİ	45
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	46
NOT 12 MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR	46
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR	47
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR	47
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR	47
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR	48
NOT 17 ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR.....	48
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ.....	48
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	48
NOT 20 VERGİLER	49-50
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	51
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ	52
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ.....	52
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ	53
NOT 25 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN KÂR / (ZARAR)	53
NOT 26 KUR FARKI KÂRI / (ZARARI), NET	53
NOT 27 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ	53
NOT 28 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER	53
NOT 29 SERMAYE.....	54
NOT 30 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER.....	54
NOT 31 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	55
NOT 32 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER	55
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	56

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

		31 Aralık 2022	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022 Milyon ABD Doları (*)	31 Aralık 2021 Milyon ABD Doları (*)
	Notlar	TL	TL		
VARLIKLAR					
Nakit değerler (yabancı ve madeni para)	31	179.583.803	85.163.644	9.604	6.562
Bankalardan alacaklar	6	1.439.420.962	2.100.565.800	76.982	161.863
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7	271.201.568	296.675.401	14.504	22.861
Verilen kredi ve avanslar	8	263.333.789	325.614.138	14.083	25.091
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	9	5.889.960	7.172.536	315	553
Altın rezervi	10	860.334.903	824.035.292	46.012	63.497
Maddi duran varlıklar	11	10.813.693	7.856.900	578	605
Maddi olmayan varlıklar	12	27.783	55.170	1	4
Diğer varlıklar	13	17.492.344	41.893.797	936	3.228
Ertelenmiş vergi varlığı	20	80.199.577	-	4.289	-
Toplam varlıklar		3.128.298.382	3.689.032.678	167.304	284.264
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	341.798.643	386.653.573	18.280	29.794
Bankalara borçlar	15	2.416.559.433	2.534.586.620	129.240	195.306
Diğer mevduatlar	16	516.488.315	558.353.945	27.622	43.025
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	7	4.701.289	63.571.339	251	4.899
Uluslararası kuruluşlara borçlar	17	944.263	330.648	50	25
Diğer alınan banka kredileri	18	15.809.982	9.876.687	846	761
Diğer yükümlülükler	19	18.447.518	6.795.520	987	524
Vergi yükümlülüğü	20	3.035.234	18.372.884	162	1.416
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	-	463.685	-	36
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	21	474.688	380.519	25	29
Toplam yükümlülükler		3.318.259.365	3.579.385.420	177.463	275.815
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	29	436.696	436.696	23	34
Birikmiş kâr		2.729.009	134.997.679	146	10.402
Yedekler		(193.126.688)	(25.787.117)	(10.328)	(1.987)
Toplam öz sermaye		(189.960.983)	109.647.258	(10.159)	8.449
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE					
		3.128.298.382	3.689.032.678	167.304	284.264

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurları kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2022 TL	2021 TL	2022 Milyon ABD Doları (*)	2021 Milyon ABD Doları (*)
Faiz gelirleri	22	194.242.098	264.075.578	11.727	29.821
Faiz giderleri	22	(31.323.453)	(51.467.937)	(1.891)	(5.812)
Net faiz geliri	22	162.918.645	212.607.641	9.836	24.009
Ücret ve komisyon geliri	23	20.169.014	3.519.414	1.218	397
Ücret ve komisyon gideri	23	(187.721)	(196.866)	(11)	(22)
Net ücret ve komisyon geliri	23	19.981.293	3.322.548	1.207	375
Temettü geliri	24	56.218	97.340	3	11
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar / yükümlülüler kârı/(zararı)	25	(73.486.923)	(20.315.190)	(4.437)	(2.294)
Kur farkı kârı/(zararı), net	26	(575.228.032)	(347.438.179)	(34.728)	(39.235)
Diğer faaliyet geliri		38.523	28.573	2	3
Krediler değer düşüklüğü zararları	8	(11.285.335)	(17.045.827)	(681)	(1.925)
Diğer faaliyet giderleri	27	(6.491.866)	(4.117.744)	(392)	(465)
Parasal Kayıp Kazanç	2	430.713.683	188.427.983	26.003	21.278
Vergi öncesi kâr/zarar		(52.783.794)	15.567.145	(3.187)	1.758
Vergi gideri	20	(2.610.285)	(12.820.067)	(158)	(1.448)
Net dönem kârı		(55.394.079)	2.747.078	(3.345)	310

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2022 TL	2021 TL
Net dönem kârı		(55.394.079)	2.747.078
Diğer kapsamlı gelir			
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</i>			
- Altın rezervi değer artış / (azalış)		(227.391.981)	(48.724.126)
Altın rezervi değer artış / (azalış) üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	56.847.995	9.744.826
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim	9	(1.282.576)	1.388.681
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	320.644	(277.736)
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		(226.899.997)	(35.121.277)

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

Notlar	Ödenmiş Sermaye			Yedekler			Diğer yedekler	Birikmiş kâr	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye	Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir/giderler					
				Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık değer artışı	Altın rezervi değer artışı	Aktüeryal (kayıp /kazanç)			
1 Ocak 2021 tarihindeki bakiyeler	25	436.671	436.696	-	-	5.566	14.817.136	206.639.242	221.898.640
Nakit temettüleri	29	-	-	-	-	-	-	(65.110.972)	(65.110.972)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)		-	-	1.110.945	(38.979.300)	-	-	2.747.078	(35.121.277)
<i>Net dönem kârı/(zararı)</i>		-	-	-	-	-	-	2.747.078	2.747.078
<i>Diğer kapsamlı gelir/(gider)</i>		-	-	1.110.945	(38.979.300)	-	-	-	(37.868.355)
Transfer		-	-	-	-	-	9.277.669	(9.277.669)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	29	-	-	-	-	-	(12.019.133)	-	(12.019.133)
31 Aralık 2021 tarihindeki bakiyeler	25	436.671	436.696	1.110.945	(38.979.300)	5.566	12.075.672	134.997.679	109.647.258
1 Ocak 2022 tarihindeki bakiyeler	25	436.671	436.696	1.110.945	(38.979.300)	5.566	12.075.672	134.997.679	109.647.258
Nakit temettüleri	29	-	-	-	-	-	-	(66.950.884)	(66.950.884)
Toplam kapsamlı gelir/(gider)		-	-	(961.932)	(170.543.986)	-	-	(55.394.079)	(226.899.997)
<i>Net dönem kârı/(zararı)</i>		-	-	-	-	-	-	(55.394.079)	(55.394.079)
<i>Diğer kapsamlı gelir/(gider)</i>		-	-	(961.932)	(170.543.986)	-	-	-	(171.505.918)
Transfer		-	-	-	-	-	9.923.707	(9.923.707)	-
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na aktarılan	29	-	-	-	-	-	(5.757.360)	-	(5.757.360)
31 Aralık 2022 tarihindeki bakiyeler	25	436.671	436.696	149.013	(209.523.286)	5.566	16.242.019	2.729.009	(189.960.983)

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2022 TL	2021 TL
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		(55.394.079)	2.747.078
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	226.518	223.627
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	31.771	21.974
Kıdem tazminatı karşılığı	21	301.957	95.014
Net faiz geliri	22	(162.918.645)	(212.607.641)
Temettü geliri	24	(56.218)	(97.340)
Net komisyon geliri	23	19.981.293	3.322.548
Vergi gideri/(geliri)	20	2.610.285	12.820.067
Gerçekleşmemiş kur/fiyat farkı, net	26	582.300.865	309.086.903
Parasal kayıp/(kazanç)		682.236.231	992.414.396
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		1.069.319.978	1.108.026.626
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın rezervlerindeki net değişim		(263.691.592)	(155.270.950)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklardaki değişim		25.473.833	83.204.347
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		77.566.658	(6.987.149)
Diğer varlıklardaki net değişim		24.401.453	(37.064.677)
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		125.890.398	94.919.251
Bankalara borçlardaki net değişim		(118.027.187)	824.402.451
Diğer mevduatlardaki net değişim		(41.865.630)	241.773.522
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		(1.014.436.217)	(636.741.352)
Kullanılan/(ödenen) banka kredileri, net		10.645.640	(18.686.660)
Ödenen vergiler		(45.773.135)	(28.654.436)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(14.449)	(3.785)
Alınan faizler		181.706.594	263.282.571
Ödenen faizler		(30.008.024)	(56.804.795)
Alınan komisyonlar		(20.169.014)	(3.519.414)
Ödenen komisyonlar		187.721	196.866
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		(18.792.973)	1.672.072.416
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımları	11-12	(3.189.875)	(1.537.005)
Maddi ve maddi olmayan varlık satışlarından elde edilen nakit		2.180	30.260
Alınan temettü	24	56.218	97.340
Yatırım faaliyetlerinde (kullanılan) nakit, net		(3.131.477)	(1.409.405)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Ödenen temettüleri	29	(66.950.884)	(65.110.972)
Hazine'ye ödenen ihtiyat akçesi		(5.757.360)	(12.019.133)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/ (kullanılan) nakit, net		(72.708.244)	(77.130.105)
Nakit ve nakit benzerleri üzerindeki enflasyon etkisi		(868.842.976)	(1.127.229.953)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		396.750.990	399.393.653
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		(566.724.680)	865.696.606
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	31	2.185.729.445	1.320.032.839
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	31	1.619.004.765	2.185.729.445

Sayfa 6-56 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ünvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, Hacıbayram Mahallesi İstiklal Cad. 10 Ulus, 06050 Altındağ Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi olup, yurt dışı şubesi bulunmamaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla personel sayısı 3.775'tir (31 Aralık 2021: 3.623'dür). Banka'nın ödenmiş sermaye ve ortaklık yapısı Not 29'da açıklanmıştır.

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk lirasının ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Finansal Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Banka'nın 31 Aralık 2022 tarihli finansal tabloları Bütçe ve Finansal Raporlama Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış olup; Banka Meclisi ve Genel Kurul söz konusu finansal tabloları değiştirme yetkisine sahiptir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Hiperenflasyonist Ekonomilerde Finansal Raporlama

UMS 29 uyarınca, bankanın fonksiyonel para biriminin yüksek enflasyonlu ekonomi para birimi (Türk lirası) olması nedeniyle, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın finansal tablolarına UMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama standardı uygulanmıştır.

UMS 29 uyarınca Türkiye ekonomisinde yüksek enflasyonun varlığı ilk olarak 30 Haziran 2022 tarihinde sona eren ara raporlama döneminde tespit edilmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 4 Temmuz 2022'de yayınladığı enflasyon verilerine göre Türkiye'de Haziran 2022 itibarıyla Tüketici Fiyatları Endeksi'nin (TÜFE) üç yıllık kümülatif artışı %136 olduğu görülmüştür.

Buna göre, mali tablolar ve önceki dönemlere ait tutarlar Türk lirasının genel satın alma gücündeki değişimlere göre yeniden düzenlenmiş ve 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Türk lirasının satın alma gücü cinsinden ifade edilmiştir.

1 Ocak 2005 itibarıyla Türkiye'nin yüksek enflasyonlu olarak değerlendirilmesi sona ermiştir. Bu tarihten önce edinilmiş veya üstlenilmiş, tarihi maliyet üzerinden ölçülen parasal olmayan kalemler ve özkaynak kalemleri, 1 Ocak 2005 tarihinden 31 Aralık 2022 tarihine kadar ilgili endeks uygulanarak düzeltilmiştir.

UMS 29 uygulamasında TCMB, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan TÜFE üzerinden hesaplanan dönüştürme katsayısını kullanmıştır. TÜFE'ye göre hesaplanan cari ve geçmiş dönem endekslemeleri ve karşılık gelen dönüştürme katsayıları Türkiye'nin yüksek enflasyonlu kabul edilmediği zaman olan 1 Ocak 2005'ten bu yana aşağıdaki gibidir:

Yıl	Endeks	Endeks, %	Dönüştürme Kat Sayısı
2004	113,86	9,35%	9,91
2005	122,65	7,72%	9,20
2006	134,49	9,65%	8,39
2007	145,77	8,39%	7,74
2008	160,44	10,06%	7,03
2009	170,91	6,53%	6,60
2010	181,85	6,40%	6,21
2011	200,85	10,45%	5,62
2012	213,23	6,16%	5,29
2013	229,01	7,40%	4,93
2014	247,72	8,17%	4,56
2015	269,54	8,81%	4,19
2016	292,54	8,53%	3,86
2017	327,41	11,92%	3,45
2018	393,88	20,30%	2,86
2019	440,50	11,84%	2,56
2020	504,81	14,60%	2,24
2021	686,95	36,08%	1,64
2022	1.128,45	64,27%	1,00

UMS 29 uyarınca mali tabloların gerekli şekilde yeniden düzenlenmesi için, varlıklar ve yükümlülükler, parasal ve parasal olmayan kalemler olarak ayrılmakla birlikte parasal kalemler cari veya tarihsel bazda ölçülmelerine göre de ayrılmaktadır. Parasal kalemler (endekse bağlı parasal kalemler dışındakiler), 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla halihazırda ölçü birimi cinsinden ifade edildikleri için yeniden düzenlenmemiştir. Parasal olmayan kalemler (31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ölçü birimi cinsinden ifade edilmeyen kalemler) için ilgili endeks uygulanarak yeniden düzenlenmiştir. Parasal olmayan bir kalemin düzeltilmiş tutarı, geri kazanılabilir tutarını aştığında ilgili Uluslararası Raporlama Standardına göre azaltılmaktadır. Finansal durum tablosunda yer alan özkaynak kalemleri ile kâr veya zarar, diğer kapsamlı gelir tablosu ve nakit akım tablosunda yer alan tüm kalemler de ilgili endeks uygulanarak yeniden düzenlenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Hiperenflasyonist Ekonomilerde Finansal Raporlama(devamı)

UMS 29'un uygulanması, kâr veya zarar tablosu ve kapsamlı gelir tablosunun kâr veya zarar bölümünde muhasebeleştirilen Türk lirasının satın alma gücü kaybı için bir düzeltme yapılmasına neden olmaktadır. Enflasyon döneminde, parasal varlıkları parasal yükümlülüklerinden fazla olan bir işletme satın alma gücünü kaybederken, parasal yükümlülükleri parasal varlıklarından fazla olan bir işletme, varlık ve yükümlülükleri bir fiyat düzeyine bağlı olmadığı ölçüde satın alma gücü kazanmaktadır. Net parasal pozisyon üzerindeki bu kazanç veya kayıp, parasal olmayan varlıkların, özkaynakların ve kapsamlı gelir tablosundaki kalemlerin yeniden düzenlenmesi ile endekse bağlı varlık ve yükümlülüklerin düzeltilmesinden kaynaklanan fark olarak elde edilmektedir.

31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıllara ait kârşılık gelen rakamlar da 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Türk lirasının satın alma gücü cinsinden sunulmak üzere yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca, hiperenflasyonun uygulandığı ilk raporlama döneminde, ekonomide her zaman yüksek enflasyon varmış gibi UMS 29'un gereklilikleri uygulanmaktadır. Bu sebeple 1 Ocak 2021 tarihli finansal durum tablosu, finansal raporlamaların temeli olarak yeniden düzenlenmiştir. Dönemin başındaki finansal durum tablosunda yer alan yeniden düzenlenmiş birikmiş kârlar/kayıplar, yeniden düzenlenmiş finansal durum tablosunda dengeleme rakamı olarak türetilmektedir.

(c) Muhasebe politikalarında değişiklikler

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

(d) Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımlar Not 5'te açıklanmıştır. Banka'nın cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde önemli bir değişikliği olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(e) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS ve TFRS yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Banka'nın mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

UFRS 3 Değişiklikleri – Kavramsal Çerçeve 'ye Yapılan Atıflara ilişkin değişiklik

KGK, Temmuz 2020'de UFRS İşletme Birleşmeleri standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklik, UFRS 3'ün gerekliliklerini önemli şekilde değiştirmeden, Kavramsal Çerçevenin eski versiyonuna (1989 Çerçeve) yapılan atfı Mart 2018'de yayımlanan güncel versiyona (Kavramsal Çerçeve) yapılan atıfla değiştirmek niyetiyle yapılmıştır. Bununla birlikte, iktisap tarihinde kayda alma kriterlerini karşılamayan koşullu varlıkları tanımlamak için UFRS 3'e yeni bir paragraf eklemiştir. Değişiklik, ileriye yönelik olarak uygulanmaktadır.

Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

UMS 16 Değişiklikleri - Kullanım amacına uygun hale getirme

KGK, Temmuz 2020'de, UMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. Değişiklikle birlikte, şirketlerin bir maddi duran varlığı kullanım amacına uygun hale getirirken, üretilen ürünlerin satışından elde ettikleri gelirlerin, maddi duran varlık kaleminin maliyetinden düşülmesine izin vermemektedir. Şirketler bu tür satış gelirlerini ve ilgili maliyetleri artık kâr veya zararda muhasebeleştirilecektir. Değişiklikler geriye dönük olarak, yalnızca işletmenin değişikliği ilk uyguladığı hesap dönemi ile karşılaştırmalı sunulan en erken dönemin başlangıcında veya sonrasında kullanıma sunulan maddi duran varlık kalemleri için uygulanabilmektedir.

Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

UMS 37 Değişiklikleri - Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler-Sözleşmeyi yerine getirme maliyetleri

KGK, Temmuz 2020'de, UMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar standardında değişiklikler yapmıştır. UMS 37'de yapılan bu değişiklik, bir sözleşmenin ekonomik açıdan "dezavantajlı" mı yoksa "zarar eden" mi olup olmadığının değerlendirilirken dikkate alınacak maliyetlerin belirlenmesi için yapılmıştır ve 'direkt ilgili maliyetlerin' dahil edilmesi yaklaşımının uygulanmasını içermektedir. Değişiklikler, değişikliklerin ilk kez uygulanacağı yıllık raporlama döneminin başında (ilk uygulama tarihi) işletmenin tüm yükümlülüklerini yerine getirmediği sözleşmeler için ileriye yönelik olarak uygulanmaktadır.

Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

Yıllık İyileştirmeler - 2018-2020 Dönemi

KGK tarafından, Temmuz 2020'de "UFRS standartlarına ilişkin Yıllık İyileştirmeler / 2018-2020 Dönemi", aşağıda belirtilen değişiklikleri içerek şekilde yayınlanmıştır:

- UFRS 1- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması – İlk Uygulayan olarak İştirak: Değişiklik, bir bağlı ortaklığın, ana ortaklık tarafından raporlanan tutarları kullanarak birikmiş yabancı para çevrim farklarını ölçmesine izin vermektedir. Değişiklik ayrıca, iştirak veya iş ortaklığına da uygulanır.
- UFRS 9 Finansal Araçlar- Finansal yükümlülüklerin finansal tablo dışı bırakılması için %10 testinde dikkate alınan ücretler: Değişiklik, bir işletmenin yeni veya değiştirilmiş finansal yükümlülük şartlarının, orijinal finansal yükümlülük şartlarından önemli ölçüde farklı olup olmadığını değerlendirirken dikkate aldığı ücretleri açıklığa kavuşturmaktadır. Bu ücretler, tarafların birbirleri adına ödedikleri ücretler de dahil olmak üzere yalnızca borçlu ile borç veren arasında, ödenen veya alınan ücretleri içerir.
- UMS 41 Tarımsal Faaliyetler – Gerçeğe uygun değer belirlenmesinde vergilemeler: Yapılan değişiklik ile, UMS 41 paragraf 22'deki, şirketlerin UMS 41 kapsamındaki varlıklarının gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde vergilemeler için yapılan nakit akışlarının dikkate alınmamasına yönelik hükmü kaldırmıştır.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Banka tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Banka aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

UFRS 10 ve UMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları - Değişiklik

UMSK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de UFRS 10 ve UMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Banka söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

UMS 8 Değişiklikleri – Muhasebe Tahminlerinin Tanımı

Ağustos 2021'de KGK, UMS 8'de "muhasebe tahminleri" için yeni bir tanım getiren değişiklikler yayınlamıştır. UMS 8 için yayınlanan değişiklikler, 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikler ve hataların düzeltilmesi arasındaki ayrıma açıklık getirmektedir. Ayrıca, değiştirilen standart, girdideki bir değişikliğin veya bir ölçüm tekniğindeki değişikliğin muhasebe tahmini üzerindeki etkilerinin, önceki dönem hatalarının düzeltilmesinden kaynaklanmıyorsa, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler olduğuna açıklık getirmektedir. Muhasebe tahminindeki değişikliğin önceki tanımı, muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin yeni bilgilerden veya yeni gelişmelerden kaynaklanabileceğini belirtmekteydi. Bu nedenle, bu tür değişiklikler hataların düzeltilmesi olarak değerlendirilmemektedir. Tanımın bu yönü KGK tarafından korunmuştur. Değişiklikler yürürlük tarihinde veya sonrasında meydana gelen muhasebe tahmini veya muhasebe politikası değişikliklerine uygulayacak olup erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

UFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan UFRS 17'yi yayımlamıştır. UFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir UFRS 17, 1 Ocak 2023 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

UMS 12 Değişiklikleri – Tek bir işlemde kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergi

Ağustos 2021'de KGK, UMS 12'de ilk muhasebeleştirme istisnasının kapsamını daraltan ve böylece istisnanın eşit vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farklara neden olan işlemlere uygulanmamasını sağlayan değişiklikler yayınlamıştır. UMS 12'ye yapılan değişiklikler 1 Ocak 2023'te veya bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Değişiklikler, bir yükümlülüğe ilişkin yapılan ödemelerin vergisel açıdan indirilebilir olduğu durumlarda, bu tür indirimlerin, finansal tablolarda muhasebeleştirilen yükümlülüğe (ve faiz giderine) ya da ilgili varlık bileşenine (ve faiz giderine) vergi amacıyla ilişkilendirilebilir olup olmadığının (geçerli vergi kanunu dikkate alındığında) bir muhakeme meselesi olduğuna açıklık getirmektedir. Bu muhakeme, varlık ve yükümlülüğün ilk defa finansal tablolara alınmasında herhangi bir geçici farkın olup olmadığının belirlenmesinde önemlidir. Değişiklikler karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında ya da sonrasında gerçekleşen işlemlere uygulanır. Ayrıca, karşılaştırmalı olarak sunulan en erken dönemin başlangıcında, kiralamar ile hizmetten çekme, restorasyon ve benzeri yükümlülüklerle ilgili tüm indirilebilir ve vergilendirilebilir geçici farklar için ertelenmiş vergi varlığı (yeterli düzeyde vergiye tabi gelir olması koşuluyla) ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü muhasebeleştirilir.

Söz konusu değişikliğin Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

UMS 1 Değişiklikleri- Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

Ocak 2021 ve Ocak 2023'de KGK, yükümlülüklerin kısa ve uzun vadeli sınıflandırılmasına yönelik esasları belirlemek üzere UMS 1'de değişiklikler yapmıştır. Ocak 2023'de yapılan değişikliklere göre, işletmenin bir yükümlülüğü ödemeyi erteleme hakkı, raporlama döneminden sonraki bir tarihte kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlıysa, raporlama dönemi sonu itibarıyla söz konusu yükümlülüğü erteleme hakkı bulunmaktadır (raporlama dönemi sonunda ilgili şartlara uygunluk sağlamıyor olsa bile). Kredi sözleşmesinden doğan bir yükümlülük uzun vadeli olarak sınıflandırıldığında ve işletmenin ödemeyi erteleme hakkı 12 ay içinde kredi sözleşmesi şartlarına uygunluk sağlamasına bağlı olduğunda, Ocak 2023 değişiklikleri işletmelerin çeşitli açıklamalar yapmasını istemektedir. Bu açıklamalar kredi sözleşme şartları ve ilgili yükümlülükler hakkındaki bilgileri içermelidir. Ayrıca, söz konusu değişiklikler, sözleşme şartlarına uyumun raporlama tarihinde ya da sonraki bir tarihte test edilecek olmasına bakılmaksızın, uzun vadeli sınıflama için ödemeyi erteleme hakkının raporlama dönemi sonu itibarıyla bulunması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştur. Değişikliklerde, ödemeyi raporlama döneminden sonraki en az on iki ay sonraya erteleme hakkını işletmenin kullanmama ihtimalinin yükümlülüğün sınıflandırılmasını etkilemeyeceği açıkça ifade edilmiştir. Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Yapılan değişiklikler UMS 8'e göre geriye dönük olarak uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Ancak değişikliklerden herhangi birini erken uygulayan işletmenin diğer değişikliği de erken uygulaması zorunludur. Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde bir etki bulunmamaktadır.

UFRS 16 Değişiklikleri – Satış ve geri kiralama işlemlerinde kira yükümlülükleri

Ocak 2023'te KGK UFRS 16'ya yönelik değişiklikler yayımlamıştır. Söz konusu değişiklikler, elde kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirilmemesini sağlayacak şekilde, satıcı-kiracı tarafından satış ve geri kiralama işleminden doğan kira yükümlülüklerinin ölçümünde uygulanacak hükümleri belirlemektedir. Bu kapsamda, satıcı-kiracı satış ve geri kiralama işleminin fiilen başladığı tarihten sonra "Kira yükümlülüğünün sonraki ölçümü" başlığı altındaki UFRS 16 hükümlerini uygularken, elde kalan kullanım hakkıyla ilgili herhangi bir kazanç ya da zarar muhasebeleştirilmeyecek şekilde "kira ödemeleri"ni ya da "revize edilmiş kira ödemeleri"ni belirleyecektir. Değişiklikler, geri kiralamadan ortaya çıkan kira yükümlülüklerinin ölçümüne yönelik spesifik bir hüküm içermemektedir. Söz konusu kira yükümlülüğünün ilk ölçümü, UFRS 16'da yer alan kira ödemeleri tanımına dahil edilenlerden farklı ödemelerin kira ödemesi olarak belirlenmesine neden olabilecektir. Satıcı-kiracının UMS 8'e göre güvenilir ve ihtiyaca uygun bilgi sağlayacak muhasebe politikası geliştirmesi ve uygulaması gerekecektir. Değişiklikler 1 Ocak 2024 tarihinde ya da bu tarihten sonra başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Satıcı-kiracı değişiklikleri UFRS 16'nın ilk uygulama tarihinden sonra girdiği satış ve geri kiralama işlemlerine UMS 8'e göre geriye dönük uygular.

Standart Banka için geçerli değildir ve Banka'nın finansal durumu veya performansı üzerinde bir etki bulunmamaktadır.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

(a) Kur değişiminin etkileri

Banka'nın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Banka'nın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan dövizde endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk lirasına çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(a) Kur değişiminin etkileri (Devamı)

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
ABD Doları ("USD")	18,6983	12,9775
Avro ("EURO")	19,9349	14,6823
İsviçre Frangı ("CHF")	20,2019	14,1207
İngiliz Sterlini ("GBP")	22,4892	17,4530
Japon Yeni ("JPY")	0,141301	0,112434
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	24,9745	18,1694

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri beş ana para biriminin (EURO, JPY, CNY, GBP, USD) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

Finansal tablolarda gösterilen ABD Doları tutarlar

UFRS'ye uygun hazırlanan finansal durum tablosunda gösterilen USD tutarlar, TL tutarları üzerinden Banka tarafından duyurulan 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerindeki sırasıyla 18,6983 TL = 1 USD ve 12,9775 TL = 1 USD resmi alış kurları, kâr veya zarar tablosunda gösterilen USD tutarlar ise Banka tarafından duyurulan 2022 ve 2021 yılları günlük resmi alış kurlarından hesaplanan sırasıyla 16,5638 TL = 1 USD ve 8,8854 TL = 1 USD ortalama kurları kullanılmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir.

(b) Faiz gelir ve gideri

Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Banka'nın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler (Devamı)

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Banka'nın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Banka'nın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alınımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

Kurum kazançları %20 oranında kurumlar vergisine tabidir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 13'üncü madde uyarınca %20 olan kurumlar vergisi oranı; 2021 ve 2022 yılı kurum kazançları için %23 olarak belirlenmiştir. 15 Nisan 2022 tarih, 31810 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 7394 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. Maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, kurumlar vergisi oranı 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak ve 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için geçerli olmak üzere, %25 olarak belirlenmiştir. Ertelenmiş Vergi hesaplaması için %25 oranı kullanılmıştır.

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Banka'da, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul'da (BİST) tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para varlıklarının %35,56'sını (31 Aralık 2021: %34,66) oluşturmaktadır. Banka, altın rezervlerinin yönetimine ilişkin olarak, doğrudan alım ve satım işlemleri, altın muhafaza hesapları, vadeli altın depo işlemleri, altın karşılığı TL ve TL karşılığı altın swapları, altın karşılığı döviz ve döviz karşılığı altın swapları, lokasyon swapları ve fiziki altın nakil işlemleri ve benzeri işlemleri yapabilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(e) Altın rezervleri (Devamı)

Zorunlu karşılık tesisi için ve Hazine adına tutulanlar haricindeki altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde UMS 16 Maddi Duran Varlıklar standardı kapsamında yeniden değerlendirme yöntemine göre gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değer cari TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır. Gerçeğe uygun değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar, kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

Zorunlu karşılık tesisi için bankalar ve finansman şirketleri tarafından yatırılan altınlar yurt dışı bankalar ve BİST nezdinde takip edilmektedir. Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altın finansal tablolarda aktifte altın hesaplarında, pasifte ise bankalara borçlar ve diğer mevduatlar hesaplarında izlenen altınların muhasebeleştirilmesi ile ilgili açık bir UFRS standardının bulunmaması nedeniyle, bu işlemler özüne uygun olarak Banka tarafından gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmekte ve kâr zarara yansıtılmaktadır. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Zorunlu karşılık tesisi için tutulan ve Hazine adına tutulan altına ait, aktif ve pasifte eş tutarda olması nedeniyle, kâr zararda net etki bulunmamaktadır (31 Aralık 2021: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 33.888 Tam TL/ons (31 Aralık 2021: 23.620 Tam TL/ons)'dur.

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

(f) Finansal varlıklar

Finansal araçların ilk defa finansal tablolara alınması

Finansal bir varlık veya finansal bir yükümlülük, sadece finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda finansal durum tablosuna alınmaktadır. Finansal araçların normal yoldan alımı veya satımı, işlem tarihinde ya da teslim tarihinde muhasebeleştirme yöntemlerinden biri kullanılarak finansal tablolara alınır veya finansal tablo dışı bırakılır. Menkul değerlerin alım ve satım işlemleri teslim tarihinde muhasebeleştirilmektedir.

Finansal araçların ilk ölçümü

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilmesinde, sınıflandırması, sözleşmeye bağlı şartlara ve ilgili iş modeline bağlıdır. UFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat kapsamında değerlendirilen varlıklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümünde, bunların edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilmekte veya gerçeğe uygun değerden düşülmektedir.

Finansal araçların sınıflandırılması

Finansal araçların ilk muhasebeleştirilme esnasında hangi kategoride sınıflandırılacağı, yönetim için kullanılan ilgili iş modeli ile sözleşmeye bağlı nakit akışların özelliklerine bağlıdır. Banka, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren UFRS 9'u uygulamaya başlaması ile birlikte, tüm finansal varlıklarını, bu varlıklarının yönetimi için kullandığı iş modelini ve sözleşmeye bağlı nakit akışlarını esas alarak sınıflandırmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Finansal araçların sınıflandırılması (devamı)

UFRS 9 uyarınca, bir finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlıkların satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması durumunda, bu finansal varlık sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu unsurun sadece zamanın geçmesinin bedelini karşılayıp karşılamadığını değerlendirmek için bir yargı kullanılmakta ve finansal varlığın ifade edildiği para birimi ve faiz oranının geçerli olduğu dönem gibi ilgili faktörler dikkate alınmaktadır. Sözleşme koşullarının, temel bir borç verme anlaşması ile tutarsız olan risklere veya nakit akışlarının değişkenliğine maruz kalmaya başladığı durumlarda ilgili finansal varlık gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülmektedir. Banka, Finansal Araçlar: UFRS 9 geçiş sürecinde UFRS 9 kapsamındaki tüm finansal varlıklar için "Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışların Sadece Faiz ve Anaparadan Oluşup Oluşmadığının" testini gerçekleştirmiş ve varlık sınıflandırmasını iş modeli kapsamında değerlendirmiştir.

Banka'nın iş modelleri üç kategoriden oluşmaktadır:

Finansal Varlıkları Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarını Tahsil Etmek İçin Elde Tutmayı Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını ömrü boyunca oluşacak sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, itfa edilmiş maliyeti ile ölçülür.

Finansal Varlıkların Sözleşmeye Bağlı Nakit Akışlarının Tahsil Edilmesini ve Satılmasını Amaçlayan İş Modeli

Banka'nın finansal varlıklarını, hem sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi hem de finansal varlıkların satılması amacıyla tuttuğu iş modelidir. Bu iş modeli kapsamında elde tutulan finansal varlıklar, finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlar testini geçmesi durumunda, gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilir. 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Banka'nın bu model altında tuttuğu hisse senedi haricinde menkul kıymeti bulunmamaktadır.

Diğer İş Modeli

Finansal varlıkların, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi amacıyla ya da sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesi ve finansal varlıkların satılması amacıyla tutulmadığı ve gerçeğe uygun değer değişiminin kâr veya zarara yansıtılarak ölçüldüğü iş modelleridir.

Finansal varlıkların ölçüm kategorileri

Finansal varlıkların ölçüm kategorilerine göre sınıflaması aşağıdaki gibidir:

- İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar,
- Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar ve
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar likidite ve rezerv yönetimi amacıyla elde edilen varlıklardır. Piyasada oluşan fiyat ve benzeri unsurlardaki değişimleri yansıtır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar, maliyet değerleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben de gerçeğe uygun değerleri ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucu oluşan kazanç ve kayıplar kâr/zarar hesaplarına dahil edilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların faiz gelirleri ve faiz reeskontları faiz gelirlerinde, alım-satım kârı ve gerçeğe uygun değerlendirme farkı gerçeğe uygun değerlendirme farkı kâr zararına yansıtılan finansal varlıklar kârı/zararında muhasebeleştirilmektedir.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulmasına ek olarak finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan olarak sınıflandırılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyetleri ile kayda alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar kayda alınmalarını takiben gerçeğe uygun değeriyle değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan menkul değerlerin etkin faiz oranı yöntemi ile hesaplanan faiz gelirleri ile sermayede payı temsil eden menkul değerlerin temettü gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri ile itfa edilmiş maliyetleri arasındaki fark yani "Gerçekleşmemiş kâr ve zararlar" ise ilgili finansal varlığa karşılık gelen değer tahsili, varlığın satılması, elden çıkarılması veya zafiyete uğraması durumlarından birinin gerçekleşmesine kadar dönemin gelir tablosuna yansıtılmamakta ve özkaynaklar altındaki "Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler" hesabında izlenmektedir. Söz konusu menkul değerler tahsil edildiğinde veya elden çıkarıldığında özkaynak içinde yansıtılan birikmiş gerçeğe uygun değer farkları gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

İlk kayda alım esnasında, Banka, ticari amaçla elde tutulmayan veya UFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardının uygulandığı bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin finansal tablolarına aldığı bir şarta bağlı bedel niteliğinde olmayan ve UFRS 9 kapsamındaki bir özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerindeki sonraki dönemlerde oluşan değişikliklerin diğer kapsamlı gelir tablosuna alınması konusunda, geri dönülemeyecek bir tercihte bulunulabilir. Banka söz konusu tercihi her bir finansal araç için ayrı ayrı yapmaktadır.

Diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilen ilgili gerçeğe uygun değer farkları, sonraki dönemlerde kâr veya zarara aktarılamayıp geçmiş yıllar kâr/ zararlarına transfer edilmektedir. Bu tür yatırımlardan sağlanan temettüler ise, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınmaktadır. Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları değer düşüklüğü hesaplamasına konu edilmemektedir.

İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen Finansal Varlıklar

Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda finansal varlık itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan elde etme maliyet bedelleri ile kayda alınmakta ve kayda alınmalarını takiben "Etkin faiz oranı yöntemi" kullanılarak "İtfa edilmiş maliyeti" ile ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklar ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Krediler

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kayda alınmaktadır. Kayda alınmalarını takiben "etkin faiz oranı" yöntemi kullanılarak itfa edilmiş bedelleri ile ölçülmektedir. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Kredilerin, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması ve finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması durumunda krediler itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen krediler ile ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Satış İşlemleri

Valör tarihinde döviz satış taahhüdü ile TL alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmekte, ay sonlarında değer artışları ve azalışları kâr/zarar (gelir) tablosuna yansıtılmaktadır.

BİST VİOP Nezdinde TL Uzlaşmalı Vadeli Döviz Alım-Satım İşlemlerinde de, sözleşmelerin değer artış ve azalışları günlük olarak gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Swap İşlemleri

TCMB ve BİST nezdinde yapılan swap işlemlerinin valör tarihinde ilgili kıymetlerin (TL, döviz, altın) alışı/satışı gerçekleştirilir. Valör tarihinde alış/satış taahhüdü ile borçlar/alacaklar nazım hesaplarda muhasebeleştirilmektedir. Ay sonlarında GUD artışları/azalışları bilançoda ve kâr/zarar tablosunda takip edilmekte, vadede işlemten doğan kâr/zarar ve faize ilişkin tutarlar gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Değer Düşüklüğü

Banka, değer düşüklüğü karşılıklarının hesaplanmasında beklenen kredi zararları modelini uygulamaktadır. Beklenen kredi zarar tahmini tarafsız, olasılıklara göre ağırlıklandırılmış ve geçmiş olaylar, mevcut şartlar ve gelecekteki ekonomik şartlara ilişkin tahminler hakkında desteklenebilir bilgiler içermektedir.

Beklenen kredi zararı modeli, itfa edilmiş maliyetiyle ya da gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara ve ek olarak, borçlanma senetleri, sözleşme varlıkları, kredi taahhütleri ve finansal garanti sözleşmelerine uygulanır.

Beklenen kredi zararı, bir finansal aracın ömrü boyunca krediden beklenen zararların tahmini olmakla birlikte, ölçüm için aşağıdaki hususlar önem taşımaktadır:

- 1) Olası sonuçların aralıkları değerlendirilerek belirlenen tarafsız ve olasılık ağırlıklı miktar
- 2) Paranın zaman değeri
- 3) Geçmiş olaylar ile birlikte geleceğe ilişkin ekonomik koşullardaki tahminlerin operasyonel açıdan aşırı maliyet olmadan sunulması ve desteklenebilir bilgiler olması

12 Aylık beklenen kredi zararları, (raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde veya bir finansal aracın ömrü 12 aydan kısa ise daha kısa bir süre içinde) ömür boyu beklenen kayıp hesaplamasının bir parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Değer Düşüklüğü (devamı)

Beklenen kredi zararı modelinin ana ilkesi, finansal araçların kredi kalitesinde bozulma veya iyileşmenin genel görünümünü yansıtabilmektedir. Zarar karşılığı veya karşılık olarak bilinen beklenen kredi zararının miktarı, kredi bozulmasının derecesine göre değişmektedir. Genel yaklaşıma göre iki ölçüm bulunmaktadır:

-12 Aylık Beklenen Zarar (1. Aşama), kredi kalitesinde önemli bir bozulma olmadıkça tüm varlıklar için geçerlidir. -Ömürboyu Beklenen Zarar (2. ve 3. Aşama), kredi riskinde önemli bir artış meydana geldiğinde uygulanır.

Beklenen kredi zararı hesaplamasında aşağıdaki parametreler kullanılmaktadır:

Temerrüt Olasılığı: Kredinin ilgili vadede temerrüde düşme olasılığını ifade etmektedir, temerrüt olasılığı hesaplamasında kredi derecelendirme kuruluşlarının geçiş matrisi verileri kullanılmaktadır.

Temerrüt Halinde Kayıp: Temerrüt halinde kayıp, kredinin temerrüde düşmesi durumunda neden olacağı ekonomik kaybı oransal olarak ifade etmektedir.

Temerrüt Tutarı: Nakdi krediler için risk bakiyesini ifade etmektedir.

Temerrüt Tanımı

Banka tarafından, aşağıdaki koşullarda borçlu temerrüde düşmüş (3.Aşama) olarak değerlendirilmekte ve temerrüde düşmüş krediler ömür boyu değer düşüklüğü uygulamasına tabi tutularak 3.Aşama olarak sınıflandırılmaktadır:

- 1) Karşı tarafın finansal yapısındaki bozulmalar ve ekonomik koşullar
- 2) Yönetim tarafından uygun görülen diğer tarafsız kriterler
- 3) Borçlunun 90 gün üzerinde gecikme gün sayısına sahip olması.

Kredi Riskinde Önemli Derece Artış Tanımı

Gelecekte ödeme sorunu beklenmeyen ve kredi borçlusunun kredi değerliliğinde zayıflama tespit edilmeyen krediler on iki aylık kredi değer düşüklüğü uygulamasına tabi krediler olarak 1. Aşama altında sınıflandırılır.

Borçluların borç ödeme veya nakit akışlarında olumsuz gelişmeler gözlemlenen, kredi sözleşmesinin şartlarının (anapara ve / veya faiz ödemeleri gecikme gün sayısının 30 günden fazla olması) yerine getirilmesinde sorunlar olan ve borç alan tarafın kredi riskinin önemli ölçüde arttığı tespit edilen krediler beklenen ömür boyu kredi zararı karşılığının uygulanmasına tabi krediler olarak 2.Aşama altında sınıflandırılır.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, krediler, finansal tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

(g) Finansal yükümlülükler

Banka'nın finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Banka'nın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(g) Finansal yükümlülükler (devamı)

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

(h) Geri alım ve geri satım anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve "bankalara borçlar" altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları gerçeğe uygun değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

(i) Banknot üretimi

Kâğıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(j) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

Tedavülden kaldırılan banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

5 Mayıs 2007 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir.

Banka'ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda "Tedavüldeki Banknotlar" hesabı altında göstermektedir.

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknot bulunmamaktadır.

(k) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubelerinden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismanına tabi tutulurlar.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	16-50 yıl
Demirbaşlar ve taşıtlar	1-50 yıl

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(l) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (3-15 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştukları dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Banka'nın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direkt ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

(m) Kiralama işlemleri

UFRS 16 Uyarınca Yapılan Kiralamalar

Banka, operasyonel kira yükümlülüğünü UFRS 16 uyarınca kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir. Kira ödemeleri, Banka'nın alternatif borçlanma faiz oranı kullanılarak iskonto edilmektedir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka; defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtmak şeklinde artırmakta, defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtmak şeklinde azaltmakta ve defter değerini, yeniden değerlendirmeleri ve kiralamada yapılan değişiklikleri yansıtmak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit kira ödemelerini yansıtmak şekilde yeniden ölçmektedir. Kiralama süresindeki her bir döneme ait kira yükümlülüğüne ilişkin faiz, kira yükümlülüğünün kalan bakiyesine sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanarak bulunan tutardır. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Banka, kira yükümlülüğünü, kira ödemelerindeki değişiklikleri yansıtmak şekilde yeniden ölçmektedir. Banka, kira yükümlülüğünün yeniden ölçülmüş tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtmaktadır. Banka, ilk kiralama süresinde veya satın alma seçeneğinin kullanılmasıyla ilgili bir değişiklik olması durumunda faiz oranındaki değişiklikleri yansıtan revize edilmiş bir iskonto oranı kullanmaktadır. Banka ayrı bir kiralama olarak muhasebeleştirilmeyen bir değişikliğe ilişkin olarak, değişikliğin uygulanma tarihinde revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş bir iskonto oranıyla indirgeyerek kira yükümlülüğünü yeniden ölçmektedir. Revize edilmiş iskonto oranı değişikliğin uygulanma tarihindeki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlenmektedir. Banka kiralamanın kapsamını daraltan değişiklikler için, kullanım hakkı varlığının defter değerini kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasını yansıtmak şekilde azaltmaktadır. Banka, kiralamanın kısmen veya tamamen sonlandırılmasıyla ilgili kazanç veya kayıpları kâr veya zararda muhasebeleştirmektedir. Diğer tüm değişiklikler için kullanım hakkı varlığı üzerinde düzeltme yapılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("UMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir / (gider) olarak muhasebeleştirilmektedir.

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- ii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine,
- iii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(s) Kârın dağıtılması (devamı)

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na ("Hazine") transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu'na uygun olarak Banka'nın kâr dağıtımına baz olan kârı Banka'nın söz konusu yasal finansal tablolarında yer alan net dönem kârıdır.

(t) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Emanete alınan kıymetler	887.845.744	1.416.429.346
Toplam	887.845.744	1.416.429.346

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (İşçi Dövizleri Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları, Banka'nın doğrudan alımlar yoluyla elde ettiği dövizler ve Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşüm işlemleriyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturan kalemler arasındadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini buldurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanununda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, altın ve döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan ilgili Yönetmelikle belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Model Portföy'de (MP) belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işlemde doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa ve bankalar arası para piyasası işlemlerinden, altın, döviz ve efektif piyasa işlemleri, döviz depo işlemlerinden ve ödeme sistemlerinin aksamadan işlemlerini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlar ile döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Döviz rezerv yönetimi dışındaki bu işlemler sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir pay tutarını da içerecek şekilde döviz depoları, efektif ve altın ile birlikte çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (Devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazineleri tarafından ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç temelden oluşan bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. Banka, ilk olarak, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını esas alarak ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A2 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; en az A1 veya dengi kredi notuna sahip ülkelere ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu tarafından ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci olarak, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl Model Portföy kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile devlet riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü olarak, ilgili Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel analiz ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, işlem yapılan tüm tarafların kredi riski göstergeleri ile bu göstergeleri etkileyebilecek gelişmeler yakından takip edilip, üst yönetime raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, ülke merkez bankaları ile uluslararası kuruluşların mevduat hesaplarında tutularak veya ülke hazineleri tarafından ihraç edilen ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılarak yönetilmesi nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla varlıkların azami kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları temel alınarak yapılmıştır) izleyen sayfadaki tabloda sunulmaktadır:

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	1.439.420.962	73	2.100.565.800	77
- Vadesiz mevduatlar	1.086.514.007	55	1.086.729.910	40
Merkez Bankaları	899.669.389	45	879.445.288	32
Uluslararası Kuruluşlar	149.887.315	8	164.449.589	6
Yurt Dışı Ticari Bankalar	36.957.303	2	42.835.033	2
- Vadeli mevduatlar	169.138.207	9	198.087.084	7
Merkez Bankaları	92.225.625	5	160.072.060	6
Uluslararası Kuruluşlar	48.358.406	2	12.148.841	<1
Yurt Dışı Ticari Bankalar	24.751.991	1	24.880.948	<1
Aaa	1.058.092	<1	-	-
Aa3	15.881.931	<1	17.595.996	<1
A1	3.810.375	<1	2.463.394	<1
A3	4.001.593	<1	4.821.558	<1
Yurtiçi Ticari Bankalar	3.802.185	<1	985.235	<1
- Karşılıklı Depolar Piyasası İşlemleri	6.539.656	<1	-	-
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar(*)	146.055.499	7	619.888.551	23
Yurt İçi Ticari Bankalar	146.055.499	7	619.888.551	23
- Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	37.713.249	2	195.860.255	7
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	271.201.568	14	296.675.401	11
Yabancı Ülke Hazinelei	104.661.601	5	160.414.015	6
Aaa	47.070.887	2	80.929.288	3
Aa1	5.402.912	<1	12.012.884	<1
Aa2	2.206.724	<1	5.553.644	<1
Aa3	10.975.262	<1	14.487.473	<1
A1	39.005.816	1	47.430.726	2
Uluslararası Kuruluşlar	6.809.063	<1	14.522.653	1
Hazine	151.051.858	8	121.738.733	4
Yurtiçi Kuruluşlar	8.679.046	<1	-	-
Verilen kredi ve avanslar	263.333.789	13	325.614.138	11
Verilen kredi ve avanslar	263.333.789	13	325.614.138	11
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	5.889.960	<1	7.172.536	<1
Uluslararası Kuruluşlar	5.798.257	<1	7.022.633	<1
Yurt Dışı Finansal Kuruluşlar	1.160	<1	1.168	<1
Yurt İçi Finansal Kuruluşlar	90.543	<1	148.735	<1
Toplam	1.979.846.279		2.730.027.875	

(*)31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Banka'nın yurt içi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 146.055.499 TL (31 Aralık 2021: 619.888.551 TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla yurt içindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 147.041.853 TL'dir (31 Aralık 2021: 618.015.622 TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022						Toplam
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine ve Maliye Bakanlığı	
Bankalardan alacaklar	-	991.895.014	198.245.722	187.570.933	61.709.293	-	1.439.420.962
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	113.340.648	-	6.809.062	-	-	151.051.858	271.201.568
Verilen kredi ve avanslar	-	81.317	-	263.252.472	-	-	263.333.789
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	5.798.257	90.543	1.160	-	5.889.960
Toplam	113.340.648	991.976.331	210.853.041	450.913.948	61.710.453	151.051.858	1.979.846.279

	31 Aralık 2021						Toplam
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurtiçi Finansal Kuruluşlar	Yurtdışı Finansal Kuruluşlar	Hazine ve Maliye Bakanlığı	
Bankalardan alacaklar	-	1.039.512.238	176.596.928	816.734.040	67.722.594	-	2.100.565.800
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	160.414.015	-	14.522.653	-	-	121.738.733	296.675.401
Verilen kredi ve avanslar	-	92.710	-	325.521.428	-	-	325.614.138
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	7.022.633	148.735	1.168	-	7.172.536
Toplam	160.414.015	1.039.604.948	198.142.214	1.142.404.203	67.723.762	121.738.733	2.730.027.875

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke merkez bankaları ve yurt içi finansal kuruluşlarda yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Varlıklar ve yükümlülüklerin 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022					
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	179.583.803	-	-	-	-	179.583.803
Bankalardan alacaklar	187.570.933	524.513.291	260.930.510	119.237.004	347.169.224	1.439.420.962
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	151.051.858	51.756.052	29.387.842	39.005.816	-	271.201.568
Verilen kredi ve avanslar	263.252.472	-	-	-	81.317	263.333.789
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	90.543	5.612.434	-	186.983	-	5.889.960
Altın rezervleri	626.570.806	233.764.097	-	-	-	860.334.903
Maddi duran varlıklar	10.813.693	-	-	-	-	10.813.693
Maddi olmayan varlıklar	27.783	-	-	-	-	27.783
Ertelenmiş Vergi Varlığı	80.199.577	-	-	-	-	80.199.577
Diğer varlıklar	17.492.199	28	-	42	75	17.492.344
Toplam varlıklar	1.516.653.667	815.645.902	290.318.352	158.429.845	347.250.616	3.128.298.382
Tedavüldeki banknotlar	341.798.643	-	-	-	-	341.798.643
Bankalara borçlar	1.818.118.175	1.170	2	104.555.003	493.885.083	2.416.559.433
Diğer mevduatlar	512.986.683	3.495.431	5.684	337	180	516.488.315
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	4.701.289	-	-	-	-	4.701.289
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	911.917	-	32.346	944.263
Diğer alınan banka kredileri	15.809.982	-	-	-	-	15.809.982
Diğer yükümlülükler	11.461.396	715.550	6.258.053	4.252	8.267	18.447.518
Vergi yükümlülüğü	3.035.234	-	-	-	-	3.035.234
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	474.688	-	-	-	-	474.688
Öz sermaye	(189.960.983)	-	-	-	-	(189.960.983)
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	2.518.425.107	4.212.151	7.175.656	104.559.592	493.925.876	3.128.298.382
31 Aralık 2021						
	Türkiye	Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	85.163.644	-	-	-	-	85.163.644
Bankalardan alacaklar	816.734.040	473.852.406	339.623.066	129.631.740	340.724.548	2.100.565.800
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	121.738.733	93.503.762	34.002.180	47.430.726	-	296.675.401
Verilen kredi ve avanslar	325.521.428	-	-	-	92.710	325.614.138
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	148.735	6.810.620	-	213.181	-	7.172.536
Altın rezervleri	677.988.092	146.047.200	-	-	-	824.035.292
Maddi duran varlıklar	7.856.900	-	-	-	-	7.856.900
Maddi olmayan varlıklar	55.170	-	-	-	-	55.170
Ertelenmiş Vergi Varlığı	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	41.861.937	15	1	24	31.820	41.893.797
Toplam varlıklar	2.077.068.679	720.214.003	373.625.247	177.275.671	340.849.078	3.689.032.678
Tedavüldeki banknotlar	386.653.573	-	-	-	-	386.653.573
Bankalara borçlar	2.060.674.410	1.252	-	126.481.808	347.429.150	2.534.586.620
Diğer mevduatlar	553.215.811	5.129.503	7.877	496	258	558.353.945
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	63.571.339	-	-	-	-	63.571.339
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	277.514	-	53.134	330.648
Diğer alınan banka kredileri	9.876.687	-	-	-	-	9.876.687
Diğer yükümlülükler	5.233.770	1.072.807	474.943	7.018	6.982	6.795.520
Vergi yükümlülüğü	18.372.884	-	-	-	-	18.372.884
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	463.685	-	-	-	-	463.685
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	380.519	-	-	-	-	380.519
Öz sermaye	109.647.258	-	-	-	-	109.647.258
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	3.208.089.936	6.203.562	760.334	126.489.322	347.489.524	3.689.032.678

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Banka şüpheli alacakları için 3.f numaralı muhasebe politikasında anlatıldığı şekilde özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini fiyat istikrarı ve finansal istikrar hedeflerinin izin verdiği sınırlarda yönetmekte ve ölçüp raporlamaktadır. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemleri gibi bilançoda yer almayan nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere MP belirlenmekte, MP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, MP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2022									
	ABD Doları	Avro	GBP	Yabancı Para			Diğer	Toplam	TL	TOPLAM
				CHF	SDR	JPY				
Nakit değerler	79.248.229	98.859.483	1.002.306	284.649	-	53.952	111.585	179.560.204	23.599	179.583.803
Bankalardan alacaklar	134.969.417	484.763.865	50.554.666	153.012	138.202.566	178.464	446.596.265	1.255.418.255	184.002.707	1.439.420.962
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	33.956.748	25.524.779	9.829.380	-	-	-	50.838.803	120.149.710	151.051.858	271.201.568
Verilen kredi ve avanslar	32.540.059	45.928.773	-	-	-	-	566.810	79.035.642	184.298.147	263.333.789
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	5.548.512	1.160	-	-	249.745	-	-	5.799.417	90.543	5.889.960
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	860.334.903	860.334.903	-	860.334.903
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	10.813.693	10.813.693
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	27.783	27.783
Erteleilmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	80.199.577	80.199.577
Diğer varlıklar	12.060.364	1.394	750	-	-	1.780	144	12.064.432	5.427.912	17.492.344
Toplam varlıklar	298.323.329	655.079.454	61.387.102	437.661	138.452.311	234.196	1.358.448.510	2.512.362.563	615.935.819	3.128.298.382
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	341.798.643	341.798.643
Bankalara borçlar	1.060.299.416	665.433.935	12.433.581	-	-	-	17.708.288	1.755.875.220	660.684.213	2.416.559.433
Diğer mevduatlar	205.420.820	19.832.747	10.155	71.819	135.463.719	5.695	6.852	360.811.807	155.676.508	516.488.315
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	4.701.289	-	-	-	-	-	-	4.701.289	-	4.701.289
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	944.263	944.263
Diğer alman banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	15.809.982	15.809.982
Diğer yükümlülükler	1.376.621	645.984	20.335	35.668	-	4.252	29.181	2.112.041	16.335.477	18.447.518
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	3.035.234	3.035.234
Kidem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	474.688	474.688
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	(189.960.983)	(189.960.983)
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.271.798.146	685.912.666	12.464.071	107.487	135.463.719	9.947	17.744.321	2.123.500.357	1.004.798.025	3.128.298.382
Net bilanço pozisyonu	(973.474.817)	(30.833.212)	48.923.031	330.174	2.988.592	224.249	1.340.704.189	388.862.206	(388.862.206)	-
Net bilanço dışı pozisyonu	(756.006.353)	(131.470.664)	-	-	-	-	(443.258.665)	(1.330.735.682)	1.323.579.188	(7.156.494)
Net döviz pozisyonu	(1.729.481.170)	(162.303.876)	48.923.031	330.174	2.988.592	224.249	897.445.524	(941.873.476)	934.716.982	(7.156.494)

	31 Aralık 2021									
	ABD Doları	Avro	GBP	Yabancı Para			Diğer	Toplam	TL	TOPLAM
				CHF	SDR	JPY				
Nakit değerler	54.027.040	29.013.498	1.703.296	141.750	-	23.278	114.941	85.023.803	139.841	85.163.644
Bankalardan alacaklar	191.621.668	474.153.207	4.113.932	836.840	164.416.455	233.092	448.669.703	1.284.044.897	816.520.903	2.100.565.800
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	54.920.417	44.989.213	12.969.422	-	-	-	62.057.616	174.936.668	121.738.733	296.675.401
Verilen kredi ve avanslar	136.660.323	170.787.218	1.597.026	-	-	19.202	168.636	309.232.405	16.381.733	325.614.138
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	6.724.166	1.168	-	-	298.468	-	-	7.023.802	148.734	7.172.536
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	-	824.035.292	824.035.292	-	824.035.292
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	0	7.856.900	7.856.900
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	0	55.170	55.170
Erteleilmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	3.740	3.271	1.062	-	-	2.326	6.734	17.133	41.876.664	41.893.797
Toplam varlıklar	443.957.354	718.947.575	20.384.738	978.590	164.714.923	277.898	1.335.052.922	2.684.314.000	1.004.718.678	3.689.032.678
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	386.653.573	386.653.573
Bankalara borçlar	1.230.455.211	777.014.380	557.056	-	-	-	14.391.892	2.022.418.539	512.168.081	2.534.586.620
Diğer mevduatlar	238.351.132	9.356.818	8.278	95.808	161.891.471	14.860	6.823	409.725.190	148.628.755	558.353.945
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	330.648	330.648
Diğer alman banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	9.876.687	9.876.687
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler	63.571.339	-	-	-	-	-	-	63.571.339	-	63.571.339
Diğer yükümlülükler	483.076	1.216.487	58.285	19.885	1.972.175	7.018	27.834	3.784.760	3.010.760	6.795.520
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	18.372.884	18.372.884
Erteleilmiş Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	463.685	463.685
Kidem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	380.519	380.519
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	109.647.258	109.647.258
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	1.532.860.758	787.587.685	623.619	115.693	163.863.646	21.878	14.426.549	2.499.499.828	1.189.532.850	3.689.032.678
Net bilanço pozisyonu	(1.088.903.404)	(68.640.110)	19.761.119	862.897	851.277	256.020	1.320.626.373	184.814.172	(184.814.172)	-
Net bilanço dışı pozisyonu	(906.168.642)	(42.689.839)	-	-	-	-	(444.411.076)	(1.393.269.557)	1.390.323.840	(2.945.717)
Net döviz pozisyonu	(1.995.072.046)	(111.329.949)	19.761.119	862.897	851.277	256.020	876.215.297	(1.208.455.385)	1.205.509.668	(2.945.717)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

	31 Aralık 2022							Diğer	Toplam
	Yabancı Para								
	USD	AVRO	GBP	CHF	SDR	JPY			
Toplam varlıklar	298.323.329	655.079.454	61.387.102	437.661	138.452.311	234.196	1.358.448.510	2.512.362.563	
Toplam yükümlülükler	1.271.798.146	685.912.666	12.464.071	107.487	135.463.719	9.947	17.744.321	2.123.500.357	
Net bilanço pozisyonu	(973.474.817)	(30.833.212)	48.923.031	330.174	2.988.592	224.249	1.340.704.189	388.862.206	
Net bilanço dışı pozisyonu	(756.006.353)	(131.470.664)	-	-	-	-	(443.258.665)	(1.330.735.682)	
Net döviz pozisyonu	(1.729.481.170)	(162.303.876)	48.923.031	330.174	2.988.592	224.249	897.445.524	(941.873.476)	
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	172.948.117	16.230.387	(4.892.303)	(33.017)	(298.859)	(22.425)	(89.744.552)	94.187.348	

	31 Aralık 2021							Diğer	Toplam
	Yabancı Para								
	USD	AVRO	GBP	CHF	SDR	JPY			
Toplam varlıklar	443.957.354	718.947.575	20.384.738	978.590	164.714.923	277.898	1.335.052.922	2.684.314.000	
Toplam yükümlülükler	1.532.860.758	787.587.685	623.619	115.693	163.863.646	21.878	14.426.549	2.499.499.828	
Net bilanço pozisyonu	(1.088.903.404)	(68.640.110)	19.761.119	862.897	851.277	256.020	1.320.626.373	184.814.172	
Net bilanço dışı pozisyonu	(906.168.642)	(42.689.842)	-	-	-	-	(444.411.076)	(1.393.269.560)	
Net döviz pozisyonu	(1.995.072.046)	(111.329.952)	19.761.119	862.897	851.277	256.020	876.215.297	(1.208.455.388)	
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	199.507.205	11.132.995	(1.976.112)	(86.290)	(85.128)	(25.602)	(87.621.530)	120.845.538	

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler gereğince sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

	31 Aralık 2022																
	Yabancı Para							TL									
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam		
Nakit değerler	-	-	-	-	-	179.560.204	179.560.204	-	-	-	-	-	-	23.599	23.599	179.583.803	
Bankalardan alacaklar	165.649.601	3.488.607	-	-	-	1.086.280.047	1.255.418.255	183.768.747	-	-	-	-	-	233.960	184.002.707	1.439.420.962	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yanstılan finansal varlıklar	11.565.580	28.070.058	66.610.496	13.903.576	-	-	120.149.710	12.188.329	75.426.283	63.437.246	-	-	-	151.051.858	271.201.568		
Verilen kredi ve avanslar	3.254.837	31.004.030	44.188.024	507.434	-	81.317	79.035.642	2.891.314	6.836.797	142.670.966	6.151.719	25.747.351	-	184.298.147	263.333.789		
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yanstılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	5.799.417	5.799.417	-	-	-	-	-	90.543	90.543	5.889.960		
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	860.334.903	860.334.903	-	-	-	-	-	-	-	-	860.334.903	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.813.693	10.813.693	10.813.693		
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.783	27.783	27.783		
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80.199.577	80.199.577	80.199.577		
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	8.227	8.227	-	-	-	-	-	17.484.117	17.484.117	17.492.344		
Toplam varlıklar	180.470.018	62.562.695	110.798.520	14.411.010	-	2.132.064.115	2.500.306.358	198.848.390	82.263.080	206.108.212	6.151.719	25.747.351	108.873.272	627.992.024	3.128.298.382		
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	341.798.643	341.798.643	341.798.643		
Bankalara borçlar	-	6.074.041	165.815.483	-	-	1.583.985.696	1.755.875.220	207.821.280	-	-	-	-	452.862.933	660.684.213	2.416.559.433		
Diğer mevduatlar	285.751.338	-	-	-	-	75.060.469	360.811.807	153.026.435	2.156.476	-	-	-	493.597	155.676.508	516.488.315		
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yanstılan finansal yükümlülükler	4.701.289	-	-	-	-	-	4.701.289	-	-	-	-	-	-	-	4.701.289		
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	944.263	944.263	944.263		
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	15.809.982	-	-	-	-	-	15.809.982	15.809.982		
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	2.112.041	2.112.041	-	-	-	-	-	16.335.477	16.335.477	18.447.518		
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.035.234	3.035.234	3.035.234		
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	474.688	474.688	474.688		
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(189.960.983)	(189.960.983)	(189.960.983)		
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	290.452.627	6.074.041	165.815.483	-	-	1.661.158.206	2.123.500.357	376.657.697	2.156.476	-	-	-	625.983.852	1.004.798.025	3.128.298.382		
Bilançodaki faize duyarlı açık	(109.982.609)	56.488.654	(55.016.963)	14.411.010	-	470.905.909	376.806.001	(177.809.307)	80.106.604	206.108.212	6.151.719	25.747.351	(517.110.580)	(376.806.001)	-		

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

	31 Aralık 2021															
	Yabancı Para							TL								
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	YP Toplam	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	TL Toplam	Toplam	
Nakit değerler	-	-	-	-	-	85.023.802	85.023.802	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankalardan alacaklar	184.618.932	12.906.572	-	-	-	1.086.519.394	1.284.044.898	816.310.386	-	-	-	-	210.516	816.520.902	2.100.565.800	
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	32.296.636	46.540.600	80.693.773	15.405.659	-	-	174.936.668	14.898.469	39.768.040	67.072.224	-	-	-	121.738.733	296.675.401	
Verilen kredi ve avanslar	30.010.970	69.031.388	210.097.337	-	-	92.710	309.232.405	-	-	12.570.761	-	3.810.972	-	16.381.733	325.614.138	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	7.023.801	7.023.801	-	-	-	-	-	148.735	148.735	7.172.536	
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	824.035.292	824.035.292	-	-	-	-	-	-	-	824.035.292	
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.856.900	7.856.900	7.856.900	
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55.170	55.170	55.170	
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	17.133	17.133	-	-	-	-	-	41.876.664	41.876.664	41.893.797	
Toplam varlıklar	246.926.538	128.478.560	290.791.110	15.405.659	-	2.002.712.132	2.684.313.999	831.208.855	39.768.040	79.642.985	-	3.810.972	50.287.827	1.004.718.679	3.689.032.678	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	386.653.573	386.653.573	386.653.573	
Bankalara borçlar	-	-	103.097.507	-	-	1.919.321.031	2.022.418.538	121.668.860	-	-	-	-	390.499.222	512.168.082	2.534.586.620	
Diğer mevduatlar	332.664.894	-	-	-	-	77.060.295	409.725.189	147.253.742	-	-	-	-	1.375.014	148.628.756	558.353.945	
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63.571.339	63.571.339	63.571.339	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	330.648	330.648	330.648	
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	9.876.687	-	-	-	-	-	9.876.687	9.876.687	
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	3.784.760	3.784.760	-	-	-	-	-	3.010.760	3.010.760	6.795.520	
Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.372.884	18.372.884	18.372.884	
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	463.685	463.685	463.685	
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	380.519	380.519	380.519	
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	109.647.258	109.647.258	109.647.258	
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	332.664.894	-	103.097.507	-	-	2.000.166.086	2.435.928.487	278.799.289	-	-	-	-	974.304.902	1.253.104.191	3.689.032.678	
Bilançodaki faize duyarlı açık	(85.738.356)	128.478.560	187.693.603	15.405.659	-	2.546.046	248.385.512	552.409.566	39.768.040	79.642.985	-	3.810.972	(924.017.075)	(248.385.512)	-	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2013/15 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişmeyecek şekilde yönetmektedir. Toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, MP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren MP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı nakit akımları ile TL ve altın karşılığı yapılan döviz swap işlemlerinin vade yapısı temel alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz ve TL varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla mevcut döviz ve TL varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2022							Toplam
	ABD Doları (TL Karşılığı)	Çin Yuanı (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Kanada Doları (TL Karşılığı)	İngiliz Sterlini (TL Karşılığı)	Avustralya Doları (TL Karşılığı)	TL	
Varlıkların Piyasa Değeri	33.956.748	39.005.816	25.524.779	7.856.461	9.829.380	3.976.526	151.051.858	271.201.568
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(432.784)	(838.642)	(347.308)	(126.598)	(190.903)	(72.807)	(2.766.882)	(4.775.924)
	31 Aralık 2021							Toplam
	ABD Doları (TL Karşılığı)	Çin Yuanı (TL Karşılığı)	Avro (TL Karşılığı)	Kanada Doları (TL Karşılığı)	İngiliz Sterlini (TL Karşılığı)	Avustralya Doları (TL Karşılığı)	TL	
Varlıkların Piyasa Değeri	54.920.417	47.430.726	44.989.213	9.674.058	12.969.422	4.952.832	121.738.733	296.675.401
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(619.127)	(969.438)	(861.112)	(157.036)	(232.510)	(102.850)	(985.841)	(3.927.914)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2022(*)							TL (%)
	ABD Doları (%)	Kanada Doları (%)	AVRO (%)	Avustralya Doları (%)	GBP (%)	Çin Yuanı (%)	Katar Riyali (%)	
Varlıklar								
Bankalardan alacaklar	5,01	-	1,50	-	2,87	-	3,11	9,00
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	4,65	4,14	2,69	3,46	3,79	2,44	-	14,95
Verilen kredi ve avanslar	2,09	-	0,60	-	-	4,12	-	10,36
Yükümlülükler								
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	7,50
Diğer mevduatlar	4,96	-	2,28	-	4,00	-	-	-
	31 Aralık 2021(*)							TL (%)
	ABD Doları (%)	Kanada Doları (%)	AVRO (%)	Avustralya Doları (%)	GBP (%)	Çin Yuanı (%)	Katar Riyali (%)	
Varlıklar								
Bankalardan alacaklar	0,18	-	(0,50)	-	-	-	0,36	14,00
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,50	0,89	(0,50)	0,71	0,61	2,40	-	12,29
Verilen kredi ve avanslar	0,35	-	-	-	0,11	4,48	-	11,71
Yükümlülükler								
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	12,50
Diğer mevduatlar	0,05	-	-	-	-	-	-	18,54

(*) 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla TCMB fonlmasının ağırlıklı ortalama maliyetidir.

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

	31 Aralık 2022								31 Aralık 2022								Toplam
	Yabancı Para								TL								
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtlamayan	YP Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtlamayan	TL Toplam	
Nakit değerler	179.560.204	-	-	-	-	-	-	179.560.204	23.599	-	-	-	-	-	-	23.599	179.583.803
Bankalardan alacaklar	1.086.280.047	161.653.787	3.488.607	3.995.814	-	-	1.255.418.255	233.960	183.768.747	-	-	-	-	-	-	184.002.707	1.439.420.962
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	1.029.399	8.601.314	20.414.957	90.048.140	55.900	120.149.710	-	4.138.698	2.385.803	33.631.262	96.219.346	14.676.749	-	-	151.051.858	271.201.568
Verilen kredi ve avanslar	81.317	3.254.837	31.004.030	44.188.024	507.434	-	79.035.642	-	2.891.314	6.836.797	142.670.965	6.151.719	25.747.352	-	-	184.298.147	263.333.789
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	5.799.417	-	-	-	-	-	5.799.417	90.543	-	-	-	-	-	-	-	90.543	5.889.960
Altın rezervleri	688.772.090	171.562.813	-	-	-	-	860.334.903	-	-	-	-	-	-	-	-	-	860.334.903
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.813.693	-	10.813.693	10.813.693
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.783	-	27.783	27.783
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	80.199.577	-	-	-	-	-	-	-	80.199.577	80.199.577
Diğer varlıklar	8.227	-	-	-	-	-	8.227	17.484.117	-	-	-	-	-	-	-	17.484.117	17.492.344
Toplam varlıklar	1.960.501.302	337.500.836	43.093.951	68.598.795	90.555.574	55.900	2.500.306.358	98.031.796	190.798.759	9.222.600	176.302.227	102.371.065	40.424.101	10.841.476	627.992.024	3.128.298.382	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	341.798.643	-	-	-	-	-	-	-	341.798.643	341.798.643
Bankalara borçlar	405.895.974	1.178.089.723	6.074.041	165.815.482	-	-	1.755.875.220	452.862.933	207.821.280	-	-	-	-	-	-	660.684.213	2.416.559.433
Diğer mevduatlar	75.959.175	284.852.632	-	-	-	-	360.811.807	964.006	154.712.502	-	-	-	-	-	-	155.676.508	516.488.315
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	4.701.289	-	-	-	-	4.701.289	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.701.289
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	944.263	-	-	-	-	-	-	-	944.263	944.263
Diğer alman banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	15.809.982	-	-	-	-	-	-	15.809.982	15.809.982
Diğer yükümlülükler	-	1.452.652	-	-	-	-	1.452.652	24.651	1.477.303	750.878	-	-	-	-	5.066	16.970.215	18.447.518
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.035.234	3.035.234	3.035.234
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	474.688	474.688	474.688
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(189.960.983)	(189.960.983)	(189.960.983)
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	481.855.149	1.469.096.296	6.074.041	165.815.482	-	-	2.122.865.619	812.784.116	378.343.764	750.878	-	-	-	(186.445.995)	1.005.432.763	3.128.298.382	
Bilançodaki net pozisyon	1.478.646.153	(1.131.595.460)	37.019.910	(97.216.687)	90.555.574	55.900	(377.440.739)	(714.752.320)	(187.545.005)	8.471.722	176.302.227	102.371.065	40.424.101	197.287.471	(377.440.739)	-	
Bilanço dışı net pozisyon	-	(703.987.262)	(169.952.187)	(456.796.233)	-	-	(1.330.735.682)	-	702.677.567	170.547.012	450.354.609	-	-	-	1.323.579.188	(7.156.494)	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

	31 Aralık 2021																
	Yabancı Para								TL								
	Vadesiz	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	YP Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	TL Toplam	Toplam
Nakit değerler	85.023.802	-	-	-	-	-	-	85.023.802	139.842	-	-	-	-	-	-	139.842	85.163.644
Bankalardan alacaklar	1.086.519.394	184.618.932	12.906.572	-	-	-	-	1.284.044.898	210.516	816.310.386	-	-	-	-	-	816.520.902	2.100.565.800
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	18.190.826	7.268.492	30.536.120	117.908.932	1.032.298	-	174.936.668	-	3.108.986	2.541.742	35.155.053	72.314.353	8.618.599	-	121.738.733	296.675.401
Verilen kredi ve avanslar	92.710	30.010.970	69.031.388	210.097.336	-	-	-	309.232.404	-	-	-	12.570.762	-	3.810.972	-	16.381.734	325.614.138
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	7.023.801	7.023.801	-	-	-	-	-	-	148.735	148.735	7.172.536
Altın rezervleri	643.503.041	180.532.251	-	-	-	-	-	824.035.292	-	-	-	-	-	-	-	-	824.035.292
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.856.900	7.856.900	7.856.900
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55.170	55.170	55.170
Ertelenmiş vergi varlığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer varlıklar	17.133	-	-	-	-	-	-	17.133	41.613.101	-	-	-	-	-	-	-	41.893.797
Toplam varlıklar	1.815.156.080	413.352.979	89.206.452	240.633.456	117.908.932	1.032.298	7.023.801	2.684.313.998	41.963.459	819.419.372	2.541.742	47.725.815	72.314.353	12.429.571	8.324.368	1.004.718.680	3.689.032.678
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	386.653.573	-	-	-	-	-	-	386.653.573	386.653.573
Bankalara borçlar	-	1.919.321.030	-	103.097.507	-	-	-	2.022.418.537	390.499.221	121.668.862	-	-	-	-	-	512.168.083	2.534.586.620
Diğer mevduatlar	77.060.296	332.664.894	-	-	-	-	-	409.725.190	1.375.014	147.253.741	-	-	-	-	-	148.628.755	558.353.945
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63.571.339	-	-	-	-	-	63.571.339	63.571.339
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	330.648	-	-	-	-	-	-	330.648	330.648
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.876.687	-	-	-	-	-	9.876.687	9.876.687
Diğer yükümlülükler	3.561.760	-	-	-	-	-	223.000	3.784.760	2.591.890	-	-	-	-	-	418.870	3.010.760	6.795.520
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.372.884	18.372.884	18.372.884
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	463.685	-	-	-	-	-	-	463.685	463.685
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	380.519	380.519	380.519
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	80.622.056	2.251.985.924	-	103.097.507	-	-	223.000	2.435.928.487	781.914.031	342.370.629	-	-	-	-	128.819.531	1.253.104.191	3.689.032.678
Bilançodaki net pozisyon	1.734.534.024	(1.838.632.945)	89.206.452	137.535.949	117.908.932	1.032.298	6.800.801	248.385.511	(739.950.572)	477.048.743	2.541.742	47.725.815	72.314.353	12.429.571	(120.495.163)	(248.385.511)	-
Bilanço dışı net pozisyon	-	(468.060.648)	(205.194.695)	(720.014.217)	-	-	-	(1.393.269.560)	-	506.397.954	211.606.813	672.319.073	-	-	-	1.390.323.840	(2.945.720)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2022							Dağıtılamayan	Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri			
Tedavüldeki banknotlar	341.798.643	-	-	-	-	-	-	341.798.643	
Bankalara borçlar	858.758.907	1.385.911.002	6.074.041	165.815.483	-	-	-	2.416.559.433	
Diğer mevduatlar	76.923.181	439.565.134	-	-	-	-	-	516.488.315	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	944.263	-	-	-	-	-	-	944.263	
Diğer alınan banka kredileri	-	15.809.982	-	-	-	-	-	15.809.982	
Toplam finansal yükümlülükler	1.278.424.994	1.841.286.118	6.074.041	165.815.483	-	-	-	3.291.600.636	
Net bilanço dışı pozisyon	-	(1.309.695)	594.825	(6.441.624)	-	-	-	(7.156.494)	

	31 Aralık 2021							Dağıtılamayan	Toplam
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri			
Tedavüldeki banknotlar	386.653.573	-	-	-	-	-	-	386.653.573	
Bankalara borçlar	390.499.222	2.040.989.891	-	103.097.507	-	-	-	2.534.586.620	
Diğer mevduatlar	78.435.310	479.918.635	-	-	-	-	-	558.353.945	
Uluslararası kuruluşlara borçlar	330.648	-	-	-	-	-	-	330.648	
Diğer alınan banka kredileri	-	9.876.687	-	-	-	-	-	9.876.687	
Toplam finansal yükümlülükler	855.918.753	2.530.785.213	-	103.097.507	-	-	-	3.489.801.473	
Net bilanço dışı pozisyon	-	38.337.306	6.412.118	(47.695.144)	-	-	-	(2.945.720)	

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetiminde birincil sorumluluğu risk sahibi birimlere bırakmıştır. Diğer taraftan, operasyonel ve mevzuata uyum risklerinin kurumsal ölçekte ve bütüncül bir bakış açısıyla yönetilmesi amacıyla Kurumsal Risk Yönetimi Müdürlüğü ("KRYM") birimler ile eş güdüm içerisinde faaliyet göstermektedir. KRYM, birimlerin risk ölçümlerini ve analizlerini alarak derlemekte; birimlerin faaliyetlerini ve risklerini azaltmak amacıyla hazırladıkları eylem planlarını bu çerçevede takip ederek raporlamaktadır. Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(g) Operasyonel risk (devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planı'nın oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planı'na alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirilmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında önemli riskleri ve önerilen kontrolleri içeren bulgular Bulgu Takip Sunumu olarak altı ayda bir sırasıyla Yönetim Komitesi ile Banka Meclisi ve Denetleme Kuruluna sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirilmesi için yapılan çalışmalar Denetim İzleme (Bulgu Takip) Sistemi ile takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların ve yükümlülüklerin defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Finansal varlıklar(*)				
Nakit Değerler ve Altın Rezervleri	1.039.918.706	909.198.936	1.039.918.706	909.198.936
Bankalardan alacaklar	1.439.420.962	2.100.565.800	1.440.407.317	2.029.576.655
Verilen kredi ve avanslar	263.333.789	325.614.138	266.462.934	313.383.666
Finansal yükümlülükler(*)				
Tedavüldeki banknotlar	341.798.643	386.653.573	341.798.643	386.653.573
Bankalara borçlar	2.416.559.433	2.534.586.620	2.416.559.433	2.534.586.620
Diğer mevduatlar	516.488.315	558.353.945	516.485.373	558.353.945
Diğer alınan banka kredileri	15.809.982	9.876.687	15.809.982	9.876.687

(*) Yukarıda yer alan finansal varlık ve yükümlülükler seviye 2 olarak sınıflandırılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar, diğer alınan banka kredileri ve diğer mevduatlar gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2022	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	271.201.568	-	-	271.201.568
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	5.889.960	5.889.960
Toplam varlıklar	271.201.568	-	5.889.960	277.091.528
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler				
- Swap işlemleri – Riskten korunma muhasebesi dışı	-	4.701.289	-	4.701.289
Toplam yükümlülükler	-	4.701.289	-	4.701.289

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

31 Aralık 2021	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	296.675.401	-	-	296.675.401
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	-	7.172.536	7.172.536
Toplam varlıklar	296.675.401	-	7.172.536	303.847.937
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler				
- Swap işlemleri – Riskten korunma muhasebesi dışı	-	63.571.339	-	63.571.339
Toplam yükümlülükler	-	63.571.339	-	63.571.339

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Seviye 3 hareket tablosu

	2022	2021
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	7.172.536	5.783.855
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	(1.282.576)	1.388.681
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	5.889.960	7.172.536

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ödenmiş sermaye	436.696	436.696
Birikmiş kâr	2.729.009	134.997.679
Yedekler	(193.126.688)	(25.787.117)
Öz sermaye toplamı	(189.960.983)	109.647.258

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte; ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Öz sermayenin en önemli kaynağını ihtiyat akçeleri ve dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır. Ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli öz sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Finansal tabloların UMS/UFRS'ye uygun olarak hazırlanması, yönetimin, politikaların uygulanması ve raporlanan varlık, yükümlülük, gelir ve gider tutarlarını etkileyen kararlar, tahminler ve varsayımlar yapmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir. Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncellenmenin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Finansal tablolarda kayıtlara alınan tutarlar üzerinde en çok etkisi olan muhasebe politikalarına uygulanan önemli kararlara ve tahminlere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilen dipnotlarda açıklanmıştır:

Not 3 (f) , Not 3 (e) ve 8 – Verilen kredi ve avansların sınıflanması ve değer düşüklüğü

NOT 6 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	146.055.499	619.888.551
Vadeli mevduatlar	165.336.022	197.101.850
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	37.713.249	195.860.255
Vadesiz mevduatlar	1.086.514.007	1.086.729.910
Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşüm işlemleri	3.802.185	985.234
Toplam	1.439.420.962	2.100.565.800

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla verilen bankalardan alacakların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

<u>31 Aralık 2022</u>	<u>1.aşama</u>	<u>2.aşama</u>	<u>3.aşama</u>
1.aşama - düşük kredi riski	1.439.420.962	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	-
Toplam	1.439.420.962	-	-

<u>31 Aralık 2021</u>	<u>1.aşama</u>	<u>2.aşama</u>	<u>3.aşama</u>
1.aşama - düşük kredi riski	2.100.565.800	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	-	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	-
Toplam	2.100.565.800	-	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2022</u>		<u>31 Aralık 2021</u>	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları ve kira sertifikaları	118.989.285	151.051.858	114.316.206	121.738.733
Yabancı devlet tahvilleri	122.779.104	120.149.710	175.462.534	174.936.668
Toplam varlıklar	241.768.389	271.201.568	289.778.740	296.675.401

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla, gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler 4.701.289 TL tutarındaki riskten korunma muhasebesi dışındaki swap işlemlerinden oluşmaktadır (2021: 63.571.339).

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	81.317	92.710
Yurt içi krediler	263.252.472	325.521.428
Toplam canlı krediler	263.333.789	325.614.138
Tahsili gecikmiş krediler	29.799.179	33.800.153
Toplam verilen kredi ve avanslar, brüt	293.132.968	359.414.291
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(29.799.179)	(33.800.153)
Net verilen kredi ve avanslar	263.333.789	325.614.138

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	263.252.472	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	169.433	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	29.711.063
Toplam	263.252.472	169.433	29.711.063
Beklenen zarar karşılığı	-	(88.116)	(29.711.063)
Net verilen kredi ve avanslar	263.252.472	81.317	-

31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla verilen kredi ve avansların kredi kalitesinin analizi aşağıdaki gibidir:

	1.aşama	2.aşama	3.aşama
1.aşama - düşük kredi riski	325.521.428	-	-
2.aşama - yakın izleme	-	193.172	-
3.aşama – tahsili gecikmiş	-	-	33.699.691
Toplam	325.521.428	193.172	33.699.691
Beklenen zarar karşılığı	-	(100.462)	(33.699.691)
Net verilen kredi ve avanslar	325.521.428	92.710	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR (devamı)

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
1 Ocak bakiyesi	33.800.153	25.883.289
Yıl içinde ayrılan/(iptal olan) karşılık (*)	11.285.335	17.045.827
Enflasyon etkisi	(15.286.309)	(9.128.963)
31 Aralık bakiyesi	29.799.179	33.800.153

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığı, yabancı para değerlemesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 81.317 TL (31 Aralık 2021: 92.710 TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 88.116 TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2021: 100.462 TL (7.741.224 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şartta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

NOT 9 - GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI DİĞER KAPSAMLI GELİRE YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		31 Aralık 2022	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM) Bankamız Hissesi	Ödeme Hizmeti	51,01	51,01	90.543	148.735
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,41	1,41	5.611.274	6.809.452
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu	Likidite Yönetimi	13,33	13,33	186.983	213.181
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	1.160	1.168
Toplam				5.889.960	7.172.536

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şartta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 28).

Banka'nın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

Banka, 3 Mart 2020 tarih ve 10857/20456 sayılı Banka Meclisi kararına istinaden, 30 Nisan 2020 tarihinde BKM'nin %51,01 oranındaki payını 90.543 TL ödeyerek iktisap etmiştir. BKM'nin finansal tablolara etkisi %1'in altında olduğu için konsolide finansal tablolar hazırlanmamıştır.

Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	7.172.536	5.783.855
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	(1.282.576)	1.388.681
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	5.889.960	7.172.536

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - ALTIN REZERVİ

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Külçe altın - Uluslararası standartta	857.249.028	820.502.015
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	3.085.875	3.533.277
Toplam	860.334.903	824.035.292

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 171.562.813 TL tutarında yurt içi bankalar adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 175.877.584 TL tutarında yurt içi bankalar adına tutulan altın bulunmaktadır).

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 54.596.175 TL tutarında Hazine adına Banka nezdinde tutulan altın bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 55.296.645 TL).

31 Aralık 2022	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	860.334.903	-	-	860.334.903
Toplam	860.334.903	-	-	860.334.903

31 Aralık 2021	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
~ Altın	824.035.292	-	-	824.035.292
Toplam	824.035.292	-	-	824.035.292

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve Ekipmanlar	Devam etmekte olan Yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2021 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	2.810.300	555.868	3.236.605	6.602.773
Alımlar	40.551	75.520	1.391.943	1.508.014
Transferler	-	-	-	-
Elden çıkarılanlar (net)	-	(30.260)	-	(30.260)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(55.265)	(168.362)	-	(223.627)
Kapanış net defter değeri	2.795.586	432.766	4.628.548	7.856.900
31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla				
Maliyet	2.850.851	601.128	4.628.548	8.080.527
Birikmiş amortismanlar	(55.265)	(168.362)	-	(223.627)
Net defter değeri	2.795.586	432.766	4.628.548	7.856.900
31 Aralık 2022 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	2.795.586	432.766	4.628.548	7.856.900
Alımlar	51.684	329.135	2.804.672	3.185.491
Transferler	-	-	-	-
Elden çıkarılanlar (net)	-	(2.180)	-	(2.180)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(54.161)	(172.357)	-	(226.518)
Kapanış net defter değeri	2.793.109	587.364	7.433.220	10.813.693
31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla				
Maliyet	2.847.270	759.721	7.433.220	11.040.211
Birikmiş amortismanlar	(54.161)	(172.357)	-	(226.518)
Net defter değeri	2.793.109	587.364	7.433.220	10.813.693

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	375.029	(326.876)	48.153
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	28.991	(21.974)	7.017
31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla bakiyesi	404.020	(348.850)	55.170
1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	404.020	(348.850)	55.170
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 27)	4.384	(31.771)	(27.387)
31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla bakiyesi	408.404	(380.621)	27.783

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Swap işlem kur değişim teminatları	16.708.400	40.683.707
Banknot matbaası hammadde ve yarı mamüller	134.712	236.588
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar(*)	109.502	104.672
Elektronik fon transferi (EFT) komisyon gelir tahakkuku	115.949	117.193
Peşin ödenen giderler	35.622	40.408
Sair malzeme ve diğer depolar	22.690	26.974
Diğer	365.469	684.255
Toplam	17.492.344	41.893.797

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır. Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
1 Ocak bakiyesi	386.653.573	421.080.212
Tedavüle giren banknotlar	174.399.610	207.436.860
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(48.509.213)	(112.517.608)
Enflasyon Etkisi	(170.745.327)	(129.345.891)
31 Aralık bakiyesi	341.798.643	386.653.573

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Zorunlu karşılıklar	943.078.275	1.130.981.613
Yabancı para	771.515.462	955.104.029
Altın	171.562.813	175.877.584
Bankaların cari hesapları	1.473.481.158	1.403.605.007
Toplam	2.416.559.433	2.534.586.620

Zorunlu karşılıklar, Türkiye’de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka’nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ’inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye’den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ’de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Banka’ya yatırılmaktadır. Banka, 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk lirası zorunlu karşılıklara, 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren ise yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlamıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır. Bununla birlikte, 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır. Komisyon alınması uygulaması 24 Aralık 2021 tarihli zorunlu karşılık yükümlülük döneminden itibaren tekrar başlamıştır.

<u>31 Aralık 2022</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	171.562.813	-	-	171.562.813
Toplam	171.562.813	-	-	171.562.813
<u>31 Aralık 2021</u>	<u>Seviye 1 (*)</u>	<u>Seviye 2 (**)</u>	<u>Seviye 3 (***)</u>	<u>Toplam</u>
-Altın	175.877.584	-	-	175.877.584
Toplam	175.877.584	-	-	175.877.584

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Hazine ve kamu mevduatı (*)	509.601.387	552.198.288
İşçi Dövizleri Hesapları (**)	3.976.250	5.836.751
Kamu fonlarına ve finansman kuruluşlarına ait mevduatlar	2.910.678	318.906
Toplam	516.488.315	558.353.945

(*) Hazine'ye ait mevduat dahil olmak üzere kamu kuruluşları mevduatının ise 155.182.911 TL (31 Aralık 2021: 147.253.742 TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır. Ayrıca, 31 Aralık 2022 itibarıyla Hazine'ye ait 54.596.175 TL karşılığı altın mevduatı bulunmaktadır (31 Aralık 2021: 55.296.645 TL).

(**) İşçi Dövizleri Hesapları vadesiz mevduatlardır.

İşçi Dövizleri Hesapları'nın para birimleri cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	<u>31 Aralık 2022</u>		<u>31 Aralık 2021</u>	
	<u>Faiz oranı (%)</u>	<u>TL</u>	<u>Faiz oranı (%)</u>	<u>TL</u>
AVRO	-	3.745.957	-	5.523.273
ABD Doları	-	153.236	-	211.840
CHF	-	72.896	-	95.037
GBP	-	4.065	-	6.483
Diğer	-	96	-	118
Toplam		3.976.250		5.836.751

NOT 17 - ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR

Uluslararası kuruluşlara borçlar altında yer alan IMF'ye olan borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından kaynaklanmaktadır. Bunun dışında Afrika Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır. 31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Bankalararası para piyasalarından borçlar	15.409.818	9.876.687
Açık piyasa işlemleri	400.164	-
Toplam	15.809.982	9.876.687

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
İleri valörlü yurt dışı transfer işlemleri	1.828.654	1.155.853
Ödenecek vergi ve stopajlar	750.878	445.306
İleri valörlü döviz satışından borçlar	560.500	-
İthalat ödeme emirleri	87.997	315.269
Gider tahakkukları	25.699	809.361
Ödenecek senet ve havaleler	9.289	778
Diğer	15.184.501	4.068.953
Toplam	18.447.518	6.795.520

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – VERGİLER

	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Ödenecek kurumlar vergisi	21.345.116	27.463.253
Peşin ödenen vergiler	(18.309.882)	(9.090.369)
Vergi yükümlülüğü – net	3.035.234	18.372.884

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2022 yılında uygulanan vergi oranı %25’tir (2021: %25’tir).

Kurum kazançları %20 oranında kurumlar vergisine tabidir. Ancak Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen geçici 13’üncü madde uyarınca %20 olan kurumlar vergisi oranı; 2021 ve 2022 yılı kurum kazançları için %23 olarak belirlenmiştir. 15 Nisan 2022 tarih, 31810 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7394 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32. Maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, kurumlar vergisi oranı 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak ve 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için geçerli olmak üzere, %25 olarak belirlenmiştir.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75’lik istisna oranı %50’ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranının, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2022 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %25 (2021: %25). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kârdan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihlerinde sona eren yıllara ait gelir vergileri aşağıda özetlenmiştir:

	2022	2021
- Kurumlar vergisi	26.104.908	34.528.712
- Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	(23.494.623)	(21.708.645)
Vergi gideri/(geliri)	2.610.285	12.820.067

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %25’tir (2021: %20’dir).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

31 Aralık 2022 ve 2021 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021	31 Aralık 2022	31 Aralık 2021
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	474.687	380.519	118.672	76.104
TL uzlaşmalı vadeli döviz hesabı	-	89.870	-	17.974
Kur taahhüdü	15.420.109	1.526.426	3.855.027	305.285
İleri valörlü döviz işlemleri	-	2.007.365	-	401.473
Swap işlemleri GUD farkları	-	86.893.697	-	17.378.739
Değerleme hesabı (*)	328.537.596	-	82.134.399	-
Diğer	100.276	115.197	25.069	23.040
Toplam Varlıklar	344.532.668	91.013.074	86.133.167	18.202.615
Swap işlemleri GUD farkları	(16.917.234)	-	(4.229.308)	-
Değerleme hesabı (*)	-	(88.066.442)	-	(17.613.290)
Maddi Duran ve Maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değer arasındaki fark	(5.476.184)	(2.907.206)	(1.369.046)	(727.461)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(5.361.529)	(6.510.985)	(335.096)	(325.549)
İleri valörlü döviz işlemleri	(561)	-	(140)	-
Toplam Yükümlülükler	(27.755.508)	(97.484.633)	(5.933.590)	(18.666.300)
Net Yükümlülük	316.777.160	(6.471.559)	80.199.577	(463.685)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, Banka'nın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	2022	2021
1 Ocak bakiyesi	(463.685)	(31.639.420)
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	23.494.623	21.708.645
Diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	57.168.639	9.467.090
31 Aralık bakiyesi	80.199.577	(463.685)

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	%	2022	%	2021
Vergi öncesi kâr/(zarar)		(52.783.794)		15.567.145
Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan teorik karşılık	25	(13.195.949)	25	3.891.786
Vergiye tabi olmayan gelir	5	(2.856.523)	(24)	(3.752.877)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(1)	514.246	-	64.336
Vergi oranındaki değişimin etkisi	-	-	110	17.192.193
Diğer	-	38.099	-	53.709
Enflasyon etkisi	(24)	12.889.842	(193)	(30.269.214)
Vergi gideri/(geliri)	5	(2.610.285)	(82)	(12.820.067)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, 15.371 TL (tam) (31 Aralık 2021: 8.285 TL (tam) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Banka'nın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Banka'nın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
İskonto oranı (%)	1,28	1,28
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren geçerli olan 15.371 TL (tam) (1 Temmuz 2021: 8.285 TL (tam) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
1 Ocak bakiyesi	380.519	416.817
Faiz ve hizmet maliyeti	301.957	95.014
Yıl içinde ödenen	(14.449)	(3.785)
Enflasyon Etkisi	(193.339)	(127.527)
31 Aralık bakiyesi	474.688	380.519

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Faiz geliri:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	124.932.984	150.728.536
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	38.657.705	73.278.065
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	13.621.443	37.862.264
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	10.986.292	2.111.262
Bankalardan alınan faizler	6.043.674	95.451
Toplam	194.242.098	264.075.578
Faiz gideri:		
Hazine hesaplarına verilen faizler (**)	17.688.695	28.212.779
Bankalara ödenen faizler (*)	10.139.098	21.602.069
IMF'ye ödenen faizler	1.762.884	41.384
Bankalararası para piyasasına ödenen faizler	882.781	1.320.633
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklara ödenen faizler	835.336	250.764
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	14.659	40.308
Toplam	31.323.453	51.467.937
Net faiz geliri	162.918.645	212.607.641

(*) 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk lirası cinsi zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlanmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır ancak 19 Eylül 2019 tarihinde yabancı para zorunlu karşılıklara verilen faiz ödemesi kaldırılmıştır.

(**) 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine'ye ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödemeye başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ücret ve komisyon geliri:		
Yabancı para zorunlu karşılık komisyon gelirleri (****)	17.087.766	395.002
EFT komisyon geliri	1.412.554	1.528.325
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri (***)	1.310.207	1.233.871
Altın saklama ücreti	173.848	201.124
Bankalardan tahsil edilen vezne merkezleri işlemleri komisyonları	130.472	93.906
Döviz ve efektif piyasası işlemleri komisyonları	2.492	3.350
Diğer	51.675	63.836
Toplam	20.169.014	3.519.414
Ücret ve komisyon gideri:		
Yurt dışı banka hesapları	8.922	8.417
Diğer	178.799	188.449
Toplam	187.721	196.866
Net ücret ve komisyon geliri	19.981.293	3.322.548

(***) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

(****) 24 Ocak 2020 - 27 Kasım 2020 tarihleri arasında yabancı para zorunlu karşılıklar üzerinden komisyon alınmıştır. Komisyon alınması uygulaması 24 Aralık 2021 tarihli zorunlu karşılık yükümlülük döneminden itibaren tekrar başlamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklardan	56.218	97.340
Toplam	56.218	97.340

NOT 25 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLARDAN / YÜKÜMLÜLÜKLERDEN KAR/ (ZARAR)

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Türev Ürünleri kârı/(zararı)	(91.342.208)	(22.883.722)
Menkul kıymetler alım-satım kârı/(zararı) ve değer artışı/azalışı	17.981.746	(3.515.396)
Altın alım satım kârı/(zararı)	(126.461)	6.083.928
Toplam	(73.486.923)	(20.315.190)

NOT 26 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kur farkı kârı/(zararı), net		
- evaluasyon kârı/(zararı), net(*)	(582.300.865)	(309.086.903)
- döviz alım satım kârı, net	7.072.833	(38.351.276)
Toplam	(575.228.032)	(347.438.179)

(*)31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla evaluasyon kârı/(zararı), dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evaluasyon gelir/(giderlerini) içermektedir.

NOT 27 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ücretler ve maaşlar	2.778.862	2.585.033
Yönetim giderleri	1.562.636	953.277
Sosyal güvenlik giderleri	479.165	305.657
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	258.289	245.601
Diğer	1.412.914	28.176
Toplam	6.491.866	4.117.744

Banka tarafından 2022 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 3.775 (2021: 3.623'dür).

NOT 28 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Alınan teminatlar	697.728.084	730.229.042
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 9)	749.235	895.404
Toplam	698.477.319	731.124.446

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla, Banka aleyhine açılmış ve halen devam etmekte olan davaların toplam tutarı 10.087 TL ve 37.318 (tam tutar) Avro'dan (31 Aralık 2021: 12.386 TL, 210.474 (tam tutar) Avro) oluşmaktadır. Söz konusu davalar için hukuk müşavirlerinin görüşleri çerçevesinde ilişikteki finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 29 - SERMAYE

31 Aralık 2022 ve 2021 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2022		31 Aralık 2021	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
MERVAK İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	17	3	17
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	436.671		436.671	
Toplam ödenmiş sermaye	436.696		436.696	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 TL olup her biri 0,1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir. A sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine'ye ait olup, A sınıfı hisse senetleri sermayenin %51'inden aşağı düşemez.

Banka'nın yıllık safi kârının %6'sı hissedar ilk kâr hissesi olarak hissedarlara, kalan miktarın %5'i iki aylık maaş tutarını geçmemek şartıyla çalışanlara ve %10'u ihtiyat akçesine aktarılır. Hisse senetlerinin nominal tutarı üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi dağıtıldıktan sonra kalan tutar Hazine'ye aktarılır.

29 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar gereğince ilgili mevzuat çerçevesinde, 66,9 milyar TL kâr dağıtımı yapılmış ve 2020 yılı karından ayrılan ihtiyat akçesinin tamamı olan 5,7 milyar TL'nin tamamının kara katılarak hissedarlara dağıtılmasına karar verilmiştir.

NOT 30 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine'ye ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine'ye transfer edilmektedir. Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir.

Banka'nın diğer yedekleri 9.923.707 TL tutarında ihtiyat akçesi (31 Aralık 2021: 9.277.669 TL) tutarlarından oluşmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 31 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Nakit	179.583.803	85.163.645
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	1.439.420.962	2.100.565.800
Toplam	1.619.004.765	2.185.729.445

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	<u>31 Aralık 2022</u>	<u>31 Aralık 2021</u>
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	151.051.858	121.738.733
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	131.439.784	561.976.223
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	1.096.809.161	1.249.347.801
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	509.790.303	552.517.036

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini ve kira sertifikalarını içermektedir.

(2) Banka'nın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

(3) Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

(4) Hazine ve kamu kuruluşu mevduatları ile Hazine altınlarını içermektedir.

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	27.088	30.779
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	30.272.215	13.618.061
Faiz giderleri ⁽²⁾	24.045.971	34.700.719
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	2.283.141	2.078.804
Ortaklara kâr dağıtımı	59.192.190	60.968.089
Hazine'ye aktarılan tutar	9.277.669	12.019.133
Memurlara ödenen temettü	17.882	27.156

(1) Hazine tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

(2) Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

(3) Banka'nın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2022 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası'nın ("TL") 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla satın alma gücü esasına göre bin TL olarak ifade edilmiştir.)

NOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Banka Genel Kurulu'nun 2023 yılı Mart ayı içerisinde yapılacak olağan Genel Kurul toplantısında, 1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 60. maddesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 6355 sayılı Kanunla değişik 64. maddesi hükümleri dikkate alınarak, Banka'nın 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan 93.300.805 TL tutarındaki 2022 yılı karından, TCMB Kanunu'nun 60. maddesinin (b), (c) ve (d) fıkralarında belirtilen yüzdeler baz alınarak hesaplanan tutarın düşülmesinden sonra kalan tutarın hissedarlara dağıtılması konusu karara bağlanacaktır.

Türkiye'de pek çok ilimizi etkileyen bir deprem meydana gelmiştir. Banka'nın operasyonları ve finansal durumu üzerinde önemli bir etki beklenmemektedir.

Ülkemizde yaşanan deprem felaketi nedeniyle yardım yapılması amacıyla bağışta bulunulmuştur.